

Stapi lífeyrissjóður

Ársreikningur 2017

Stapi lífeyrissjóður
Strandgötu 3
600 Akureyri
kt. 601092-2559

Áritun óháðra endurskoðenda	2
Áritun tryggingastærðfræðings	4
Skýrsla stjórnar	5
Yfirlit um breytingu á hreinni eign	6
Efnahagsreikningur	7
Yfirlit um sjóðstreymi	8
Tryggingadeild	
Yfirlit um breytingu á hreinni eign	9
Efnahagsreikningur	10
Yfirlit um sjóðstreymi	11
Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu	12
Séreignardeild	
Yfirlit um breytingu á hreinni eign	13
Efnahagsreikningur	14
Yfirlit um sjóðstreymi	15
Tilgreind séreignardeild	
Yfirlit um breytingu á hreinni eign	16
Efnahagsreikningur	17
Yfirlit um sjóðstreymi	18
Skýringar	19
Deildarskipt séreignardeild	34
Stjórnarháttayfirlýsing	37
Viðauki 1	45

Áritun óháðra endurskoðenda

Til stjórnar og sjóðfélaga Stapa lífeyrissjóðs

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Stapa lífeyrissjóðs fyrir árið 2017. Ársreikningurinn hefur að geyma yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, yfirlit um tryggingafræðilega stöðu, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu lífeyrissjóðsins á árinu 2017, efnahag hans 31. desember 2017 og breytingu á handbæru fé á árinu 2017, í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda hér að neðan. Við erum óháð Stapa lífeyrissjóði í samræmi við settar siðareglur fyrir endurskoðendur á Íslandi og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Aðrar upplýsingar

Stjórn og framkvæmdastjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar innifela skýrslu stjórnar, stjórnháttaryfirlýsingu og viðauka 1 um ófjárhagslega upplýsingagjöf.

Álit okkar á ársreikningnum nær ekki yfir aðrar upplýsingar og við ályktum hvorki um, né veitum staðfestingu á efni þeirra ef frá er talin sú staðfesting varðandi skýrslu stjórnar sem fram kemur hér að neðan.

Í tengslum við endurskoðun okkar berum við ábyrgð á að lesa framangreindar aðrar upplýsingar og skoða hvort þær séu í verulegu ósamræmi við ársreikninginn eða þekkingu okkar sem við höfum aflað við endurskoðunina eða virðast að öðru leyti innifela verulegar skekkjur. Ef við komumst að þeirri niðurstöðu, byggt á þeirri vinnu sem við höfum framkvæmt, að það séu verulegar skekkjur í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Það er ekkert sem við þurfum að skýra frá hvað þetta varðar.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins eru stjórn og framkvæmdastjóri ábyrg fyrir því að meta rekstrarhæfi Stapa lífeyrissjóðs. Ef við á, skulu stjórn og framkvæmdastjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna þau ákváðu að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins, nema stjórn og framkvæmdastjóri hafi ákveðið að leysa sjóðinn upp eða hætta starfsemi, eða hafi enga aðra raunhæfa möguleika.

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar.

Nægjanlega vissa er þó ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Endurskoðun okkar í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegri dómgreind og beitum við gagnrýnni hugsun við endurskoðunina. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits sjóðsins.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasendum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi sjóðsins.
- Metum í heild sinni hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar við ársreikninginn með tilliti til glöggrar myndar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirlit sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem viðeigandi er, hvaða varnir við höfum sett til að tryggja óhæði okkar.

Akureyri, 26. mars 2018

Deloitte ehf.

Aðalsteinn Sigurðsson
endurskoðandi

Hólmgrímur Bjarnason
endurskoðandi

Áritun tryggingastærðfræðings

Til stjórnar og sjóðfélaga Stapa lífeyrissjóðs

Undirritaður hefur metið lífeyrisskuldbindingar Stapa lífeyrissjóðs í árslok 2017. Matið er framkvæmt í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 391/1998 um tryggingafræðilegar athuganir á lífeyrissjóðum og forsendur fyrir þeim og leiðbeinandi reglur Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga um tryggingafræðilegt mat á stöðu lífeyrissjóða.

Forsendur sem miðað er við eru m.a. lífslíkur árána 2010-2014, meðalörorkulíkur íslenskra lífeyrissjóða og 3,5% vexti p.a.

Yfirlit yfir helstu niðurstöður matsins er að finna í yfirliti um tryggingafræðilega stöðu sem og í skýringu nr. 15.

Skuldbindingar sjóðsins eru reiknaðar á grundvelli upplýsinga úr iðgjalda- og lífeyrisbókhalda sjóðsins um áunnin réttindi virkra og óvirkra sjóðfélaga skipt eftir aldri þeirra og lífeyrisgreiðslur til einstakra sjóðfélaga í árslok 2017. Miðað er við réttindaákvæði í samþykktum sjóðsins.

Í matinu eru reiknaðar út áfallnar skuldbindingar vegna þeirra sjóðfélaga, sem þegar eiga réttindi í sjóðnum og áætlaðar framtíðarskuldbindingar vegna þeirra iðgjalda, sem ætla má að virkir sjóðfélagar greiði til sjóðsins þar til þeir hefja töku lífeyris. Þessi áætluðu framtíðariðgjöld svo og áætlaður rekstrarkostnaður og fjármagnsgjöld í framtíðinni eru núvirt miðað við árslok 2017, með sama hætti og skuldbindingar. Þá er í matinu tekið tillit til endurmats á skuldabréfaeign sjóðsins, en hún hefur verið núvirt miðað við sömu ávöxtunarkröfu og skuldbindingarnar eða 3,5%. Ennfremur er bókfært virði markaðseigna fært til meðalmarkaðsverðs síðustu þriggja mánaða ársins.

Niðurstaða athugunarinnar er sú að skuldbindingar Stapa lífeyrissjóðs eru 0,9% umfram eignir að meðtöldu verðmæti framtíðariðgjalda í hlutfalli af skuldbindingum.

Reykjavík, 26. mars 2018

Bjarni Guðmundsson
tryggingastærðfræðingur

Skýrsla stjórnar

Stapi lífeyrissjóður starfar á grundvelli laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og hefur starfsleyfi frá Fjármálaráðuneytinu í samræmi við 52. gr. þeirra laga. Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir sjóðsins. Sjóðurinn skiptist í þrjár deildir: Tryggingadeild, Séreignardeild og Tilgreinda séreignardeild.

Helstu upplýsingar um rekstrarár, væntanleg þróun sjóðsins og yfirlýsing um stjórnarhætti

Árið 2017 var nokkuð hagfelld rekstrarár fyrir Stapa lífeyrissjóð. Ávöxtun á eignum sjóðsins var yfir ávöxtunarmarkmiði sjóðsins og má það einkum rekja til góðrar afkomu innlendrar skuldabréfaeignar sjóðsins og erlendra hlutabréfaeignar sjóðsins en um 26% af eignum sjóðsins eru í erlendri mynt. Tryggingafræðileg staða sjóðsins styrktist lítillega á árinu, er neikvæð um 0,9%, en var neikvæð um 1,5% í lok árs 2016. Í kjarasamningum Alþýðusambands Íslands og Samtaka atvinnulífsins frá árinu 2016 er kveðið á um aðgerðir til að samræma réttindi milli opinbera og almenna vinnumarkaðarins. Hluti af þeim aðgerðum fólst í stighækkandi mótframlagi launagreiðenda á samningstímanum sem fól í sér heimild til ráðstöfunar mótframlagsins í sérstaka séreignardeild. Þessi tilhögun krafðist þess að lífeyrissjóðir stofnuðu nýja deild, tilgreinda séreignadeild, til að veita mótframlaginu móttöku – sem og Stapi gerði með samþykktarbreytingum á aukaársfundi í júní 2017. Stjórn gerir ráð fyrir að starfsemi sjóðsins verði með svipuðu sniði á næstu árum. Gert er ráð fyrir að ávöxtun sjóðsins standi undir vexti skuldbindinga til framtíðar lítið og að réttindakerfi sjóðsins tryggi jafnvægi þar á milli. Stjórn sjóðsins hefur samþykkt sérstaka yfirlýsingu um stjórnarhætti, sem birt er með ársreikningi þessum. Samkvæmt breytingum sem gerðar voru á lögum um ársreikninga í júní 2016 skulu einingar tengdar almannahagsmunum veita upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál, stefnu í mannréttindamálum, hvernig er spornað við spillingar- og mútumálum auk stuttrar lýsingar á viðskiptalíkani félagsins og fleira. Gerð er grein fyrir stefnu og árangri félagsins í þessum málum í Viðauka I með ársreikningnum.

Sjóðfélagar og iðgjöld

Á árinu 2017 greiddu 21.356 sjóðfélagar hjá 3.135 launagreiðendum iðgjöld til tryggingadeildar sjóðsins. Iðgjöld ársins námu alls 9.777 millj. kr. Iðgjöld til tryggingadeildar voru kr. 9.509 millj. kr. og hækkuðu um 14,3% frá fyrra ár en iðgjöld til séreignardeildar hækkuðu um 6,6% milli ára og voru 251 millj. kr. Þá námu iðgjöld tilgreindrar séreignardeildar 17 m.kr. á árinu. Fjöldi virkra sjóðfélaga sem að jafnaði greiða iðgjöld til sjóðsins með reglubundnum hætti í mánuði hverjum voru 14.486 hjá tryggingadeild, 728 hjá séreignardeild og hjá 265 tilgreindri séreignardeild.

Lífeyrisgreiðslur

Heildarlífeyrisgreiðslur tryggingadeildar sjóðsins á árinu námu 5.156 millj. kr. og hækkuðu um 7,8% frá fyrra ári. Eftirlaunagreiðslur námu 3.555 millj. kr. Örorkulífeyrir nam 1.323 millj. kr., makalífeyrir nam 235 millj. kr. og barnalífeyrir 43 millj. kr. Þá námu lífeyrisgreiðslur úr séreignardeild 120 millj. kr. Lífeyrisþegar í árslok voru 9.059.

Rekstrarkostnaður

Rekstrarkostnaður sjóðsins á árinu 2017 var 392 millj. kr. Rekstrarkostnaður sem hlutfall af eignum var 0,19%. Stöðugildi á árinu voru 15 og námu launagreiðslur 192 millj. kr.

Ávöxtun og eignir

Hrein eign tryggingadeildar til greiðslu lífeyris nam 199.419 millj. kr. og hækkaði um 9,7% frá fyrra ári. Nafnávöxtun deildarinnar var jákvæð um 7,0% en raunávöxtun nam 5,2%. Hrein eign séreignardeildar var 5.416 millj. kr. og hækkaði um 9,4% frá fyrra ári. Séreignardeildin býður upp þrjú ávöxtunarsöfn, Innlána safnið, Varfærna safnið og Áráðna safnið og nam hrein raunávöxtun safnanna 2,4%, 6,2% og 5,3% á árinu. Hrein eign tilgreindrar séreignardeildar nam 16 m.kr. í lok árs.

Tryggingafræðileg staða

Tryggingafræðileg úttekt hefur verið gerð á stöðu tryggingadeildar sjóðsins í árslok 2017. Tryggingafræðileg afkoma ársins var jákvæð um 1.672 millj. kr. og var tryggingafræðileg staða sjóðsins neikvæð í árslok um 3.021 millj. kr. eða 0,9% af skuldbindingum sjóðsins.

Stjórn og framkvæmdastjóri Stapa lífeyrissjóðs staðfesta hér með ársreikning sjóðsins fyrir árið 2017 með undirritun sinni.

Akureyri, 26. mars 2018

I stjórn

Framkvæmdastjóri

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2017

	Skýr.	2017	2016
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga		2.972.109	2.769.374
Iðgjöld launagreiðenda		6.805.249	5.786.133
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(28.588)	(92.189)
		9.748.770	8.463.319
Sérstök aukaframlög	3	442.080	378.335
		10.190.850	8.841.654
Lífeyrir			
Heildarfjárhæð lífeyris	4	5.276.120	4.930.325
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs		68.070	65.669
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	5	7.217	5.274
Eftirlaun frá Tryggingastofnun		(1.418)	(1.813)
		5.349.989	4.999.455
Hreinar fjárfestingartekjur			
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	6	4.575.613	(1.435.959)
Hreinar tekjur af skuldabréfum	7	9.105.099	5.288.928
Hreinar tekjur af fjárfestingum í íbúðarhúsnæði		(19.992)	0
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum		55.953	82.573
Vaxtatekjur af handbæru fé		(15.573)	2.666
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		37.150	32.495
Ýmsar fjárfestingartekjur		151	2.662
Fjárfestingargjöld	8	(66.325)	(49.126)
		13.672.076	3.924.239
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	9	392.937	327.358
Aðrar tekjur (önnur gjöld)	12	37.640	(17.882)
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		18.157.640	7.421.196
Hrein eign frá fyrra ári		186.692.846	179.271.650
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		204.850.486	186.692.846

Efnahagsreikningur 31. desember 2017

	Skýr.	31.12.2017	31.12.2016
Eignir			
Fjárfestingar			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	10	89.695.253	81.550.857
Skuldabréf	11	108.270.166	97.621.585
Bundnar bankainnstæður		1.145.300	1.389.578
Fjárfestingar í íbúðarhúsnæði		1.032.866	0
		<u>200.143.584</u>	<u>180.562.021</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur		1.183.071	1.058.174
Aðrar kröfur		38.549	34.815
		<u>1.221.620</u>	<u>1.092.989</u>
Ýmsar eignir			
Varanlegir rekstrarfjármunir	14	185.156	57.600
		<u>3.360.549</u>	<u>5.414.284</u>
Eignir samtals		<u>204.910.908</u>	<u>187.126.894</u>
Skuldir			
Viðskiptaskuldir			
Aðrar skuldir		60.422	434.048
Skuldir samtals		<u>60.422</u>	<u>434.048</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>204.850.486</u>	<u>186.692.846</u>
Skuldbindingar utan efnahags	16		

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2017

	2017	2016
Inngreiðslur		
Iðgjöld	9.623.873	8.201.104
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	213.015	482.701
Aðrar inngreiðslur	442.080	378.335
	<u>10.278.968</u>	<u>9.062.140</u>
Útgreiðslur		
Lífeyrir	5.276.120	4.930.325
Rekstrarkostnaður	388.701	325.508
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	131.792	0
Aðrar útgreiðslur	134.257	42.028
	<u>5.930.870</u>	<u>5.297.862</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	4.348.097	3.764.278
Fjárfestingarhreyfingar		
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	895.586	2.049.673
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(28.566.039)	(29.813.929)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	24.097.203	24.141.974
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	8.176.486	7.341.284
Keypt skuldabréf	(22.743.451)	(32.847.546)
Seld skuldabréf	12.679.181	20.186.874
Endurgreidd bundin innlán	303.495	857.723
Keypt íbúðarhúsnæði	(1.032.866)	0
Gjöld vegna reksturs íbúðarhúsnæðis	(19.992)	0
Keyptar aðrar fjárfestingar	0	0
	<u>(6.210.396)</u>	<u>(8.083.948)</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé	(1.862.298)	(4.319.671)
Gengismunur af handbæru fé	(191.437)	(447.540)
Handbært fé í upphafi árs	5.414.284	10.181.495
Handbært fé í lok árs	<u>3.360.549</u>	<u>5.414.284</u>

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2017

Tryggingadeild

	Skýr.	2017	2016
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga		2.821.450	2.636.041
Iðgjöld launagreiðenda		6.688.018	5.683.758
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(5.392)	(6.332)
		<u>9.504.077</u>	<u>8.313.467</u>
Sérstök aukaframlög	3	442.080	378.335
		<u>9.946.157</u>	<u>8.691.802</u>
Lífeyrir			
Heildarfjárhæð lífeyris	4	5.156.151	4.780.953
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs		68.070	65.669
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	5	7.217	5.274
Eftirlaun frá Tryggingastofnun		(1.418)	(1.813)
		<u>5.230.020</u>	<u>4.850.084</u>
Hreinar fjárfestingartekjur			
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	6	4.467.896	(1.402.085)
Hreinar tekjur af skuldabréfum	7	8.857.813	5.153.013
Hreinar tekjur af fjárfestingum í íbúðarhúsnæði		(19.992)	0
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum		49.547	73.905
Vaxtatekjur af handbæru fé		(36.085)	(32.089)
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		36.884	32.193
Ýmsar fjárfestingartekjur		147	2.662
Fjárfestingargjöld	8	(66.325)	(49.126)
		<u>13.289.885</u>	<u>3.778.472</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	9	366.845	303.195
Aðrar tekjur (önnur gjöld)	12	37.640	(17.882)
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		17.676.817	7.299.113
Hrein eign frá fyrra ári		181.741.992	174.442.879
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		<u>199.418.809</u>	<u>181.741.992</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2017

Tryggingadeild

	Skýr.	31.12.2017	31.12.2016
Eignir			
Fjárfestingar			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	10	87.206.214	79.608.741
Skuldabréf	11	105.841.609	95.414.830
Bundnar bankainnstæður		985.287	1.236.610
Fjárfestingar í íbúðarhúsnæði		1.032.866	0
		<u>195.065.976</u>	<u>176.260.181</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur		1.161.185	1.042.747
Aðrar kröfur		38.549	34.815
		<u>1.199.734</u>	<u>1.077.562</u>
Ýmsar eignir			
Varanlegir rekstrarfjármunir	14	185.156	57.600
Handbært fé		<u>3.028.365</u>	<u>4.780.697</u>
Eignir samtals		<u>199.479.231</u>	<u>182.176.041</u>
Skuldir			
Viðskiptaskuldir			
Aðrar skuldir		60.422	434.048
Skuldir samtals		<u>60.422</u>	<u>434.048</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>199.418.809</u>	<u>181.741.993</u>
Skuldbindingar utan efnahags	16		

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2017

Tryggingadeild

	Skýr.	2017	2016
Inngreiðslur			
Iðgjöld		9.385.639	8.048.708
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum		186.096	439.277
Aðrar inngreiðslur		442.080	378.335
		<u>10.013.815</u>	<u>8.866.320</u>
Útgreiðslur			
Lífeyrir		5.156.151	4.780.953
Rekstrarkostnaður		362.610	301.345
Fjárfesting í rekstrarfjármunum		131.792	
Aðrar útgreiðslur		134.257	42.028
		<u>5.784.810</u>	<u>5.124.326</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga		4.229.005	3.741.994
Fjárfestingarhreyfingar			
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum		884.670	2.040.071
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum		(27.087.623)	(27.795.906)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum		23.068.997	22.677.333
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa		8.164.140	7.330.171
Keypt skuldabréf		(22.375.010)	(32.052.102)
Seld skuldabréf		12.297.762	18.771.006
Endurgreidd bundin innlán		310.020	829.734
Keypt íbúðarhúsnæði		(1.032.866)	0
Gjöld vegna reksturs íbúðarhúsnæðis		(19.992)	0
Keyptar aðrar fjárfestingar		0	0
		<u>(5.789.901)</u>	<u>(8.199.693)</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		(1.560.895)	(4.457.700)
Gengismunur af handbæru fé		(191.437)	(447.540)
Handbært fé í upphafi árs		4.780.697	9.685.937
Handbært fé í lok árs		<u>3.028.365</u>	<u>4.780.697</u>

Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu 31.12.2017

Tryggingafræðileg staða 2017

Eignir	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	199.418.809		199.418.809
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa.....	(7.732.341)		(7.732.341)
Mismunur á bókfærðu verði og matsvirði skráðra hlutabréfa.....	(1.235.524)		(1.235.524)
Núvirði framtíðarfjárfestingarkostnaðar.....	(687.783)		(687.783)
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar.....	(2.955.546)	(4.461.742)	(7.417.288)
Núvirði framtíðariðgjalda.....		144.211.225	144.211.225
Eignir samtals.....	<u>186.807.615</u>	<u>139.749.483</u>	<u>326.557.098</u>
Skuldbindingar			
Eftirlaun.....	156.060.915	108.003.085	264.064.000
Örorkulífeyrir.....	23.480.389	25.068.895	48.549.284
Makalífeyrir.....	9.066.553	5.998.148	15.064.701
Barnalífeyrir.....	181.479	1.718.199	1.899.678
Skuldbindingar samtals.....	<u>188.789.336</u>	<u>140.788.327</u>	<u>329.577.663</u>
Eignir umfram skuldbindingar	(1.981.721)	(1.038.844)	(3.020.565)
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok.....	-1,05%	-0,74%	-0,92%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun.....	-3,18%	0,78%	-1,54%

Tryggingafræðileg staða 2016

Eignir	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	181.741.992		181.741.992
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa.....	(3.517.799)		(3.517.799)
Mismunur á bókfærðu verði og matsvirði skráðra hlutabréfa.....	(1.273.900)		(1.273.900)
Núvirði framtíðarfjárfestingarkostnaðar.....	(2.161.300)		(2.161.300)
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar.....	(1.856.800)	(2.738.000)	(4.594.800)
Núvirði framtíðariðgjalda.....		130.440.100	130.440.100
Eignir samtals.....	<u>172.932.193</u>	<u>127.702.100</u>	<u>300.634.293</u>
Skuldbindingar			
Eftirlaun.....	146.633.638	97.145.300	243.778.938
Örorkulífeyrir.....	23.021.878	22.613.500	45.635.378
Makalífeyrir.....	8.779.137	5.341.600	14.120.737
Barnalífeyrir.....	184.155	1.607.200	1.791.355
Skuldbindingar samtals.....	<u>178.618.807</u>	<u>126.707.600</u>	<u>305.326.407</u>
Skuldbindingar umfram eignir.....	(5.686.614)	994.500	(4.692.114)
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok.....	-3,18%	0,78%	-1,54%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun.....	-3,39%	0,90%	-1,68%

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2017

Séreignardeild

	Skýr.	2017	2016
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga		150.659	133.334
Iðgjöld launagreiðenda		100.606	102.375
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(22.554)	(85.857)
		<u>228.710</u>	<u>149.852</u>
Sérstök aukaframlög		0	0
		<u>228.710</u>	<u>149.852</u>
Lífeyrir			
Heildarfjárhæð lífeyris	4	<u>119.931</u>	<u>149.372</u>
		<u>119.931</u>	<u>149.372</u>
Hreinar fjárfestingartekjur			
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	6	107.623	(33.875)
Hreinar tekjur af skuldabréfum	7	247.286	135.916
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum		6.406	8.668
Vaxtatekjur af handbæru fé		20.512	34.756
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		266	302
		<u>382.094</u>	<u>145.766</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	9	<u>26.092</u>	<u>24.164</u>
Aðrar tekjur (önnur gjöld)		0	0
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		464.781	122.083
Hrein eign frá fyrra ári		4.950.853	4.828.770
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		<u><u>5.415.634</u></u>	<u><u>4.950.853</u></u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2017

Séreignardeild

	Skýr.	31.12.2017	31.12.2016
Eignir			
Fjárfestingar			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	10	2.478.546	1.942.117
Skuldabréf	11	2.428.556	2.206.755
Bundnar bankainnstæður		160.012	152.968
		<u>5.067.115</u>	<u>4.301.839</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur		<u>18.887</u>	<u>15.427</u>
Handbært fé		<u>329.632</u>	<u>633.587</u>
Eignir samtals		<u>5.415.634</u>	<u>4.950.853</u>
Skuldir samtals		<u>0</u>	<u>0</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>5.415.634</u>	<u>4.950.853</u>

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2017

Séreignardeild

	Skýr.	2017	2016
Inngreiðslur			
Iðgjöld		225.250	152.396
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum		26.918	43.424
		<u>252.168</u>	<u>195.820</u>
Útgreiðslur			
Lífeyrir		119.931	149.372
Rekstrarkostnaður		26.092	24.164
		<u>146.023</u>	<u>173.535</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga		106.145	22.284
Fjárfestingarhreyfingar			
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum		10.912	9.603
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum		(1.468.017)	(2.018.023)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum		1.028.206	1.464.641
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa		12.346	11.113
Keypt skuldabréf		(368.442)	(795.445)
Seld skuldabréf		381.419	1.415.868
Endurgreidd bundin innlán		(6.525)	27.989
		<u>(410.100)</u>	<u>115.745</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		(303.955)	138.029
Handbært fé í upphafi árs		633.587	495.558
		<u>329.632</u>	<u>633.587</u>
Handbært fé í lok árs		<u>329.632</u>	<u>633.587</u>

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris 2017

Tilgreind séreignardeild

2017

Iðgjöld

Iðgjöld launagreiðenda	16.624
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(641)
	<u>15.983</u>

Lífeyrir

Heildarfjárhæð lífeyris	38
	<u>38</u>

Hreinar fjárfestingartekjur

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum 6	93
Ýmsar fjárfestingartekjur	4
	<u>97</u>

Rekstrarkostnaður

Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður 9	0
--	---

Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris

Hrein eign frá fyrra ári	0
--------------------------------	---

Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok

16.043

Efnahagsreikningur 31. desember 2017

Tilgreind séreignardeild

31.12.2017

Eignir

Fjárfestingar

Eignarhlutir í félögum og sjóðum	10	10.493
		<u>10.493</u>

Kröfur

Kröfur á launagreiðendur		<u>2.998</u>
--------------------------------	--	--------------

Handbært fé		<u>2.551</u>
-------------------	--	--------------

Eignir samtals		<u><u>16.043</u></u>
-----------------------	--	----------------------

Skuldir samtals		<u><u>0</u></u>
------------------------	--	-----------------

Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u><u>16.043</u></u>
---	--	----------------------

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2017

Tilgreind séreignardeild

	Skýr.	2017
Inngreiðslur		
Iðgjöld		12.985
		<u>12.985</u>
Útgreiðslur		
Lífeyrir		<u>38</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga		12.947
Fjárfestingarhreyfingar		
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum		4
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	10	(10.400)
		<u>(10.396)</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		2.551
Handbært fé í upphafi árs		0
Handbært fé í lok árs		<u><u>2.551</u></u>

1. Starfsemi

Hlutverk Stapa lífeyrissjóðs er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri samkvæmt ákvæðum í samþykktum sjóðsins. Sjóðurinn er lífeyrissjóður fyrir launafólk sem á aðild að almennum stéttarfélögum á Norður- og Austurlandi og nær starfsvæði sjóðsins frá Hrítafirði í vestri að Hornafirði í austri.

Sjóðurinn starfar samkvæmt samþykktum sem staðfestar eru af fjármálaráðuneytinu í samræmi við lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er í samræmi við lög um ársreikninga og lög um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Við gerð ársreikningsins er byggt á nýjum reglum nr. 335/2015 og er tölum frá fyrra ári, breytt til samræmis. Í undantekningar tilfellum er vikið frá framsetningarformi samkvæmt viðauka 1 í reglunum, þegar upphæðir undirliða teljast óverulegar og eru þær þá felldar inn í aðra undirliði. Ársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum.

Eftirfarandi er samantekt á helstu reikningsskilaaðferðum félagsins.

Gjaldmiðlar og vísitölur

Eignir og skuldir sem bundnar eru vísitölu eða gengi erlendra gjaldmiðla eru færðar upp miðað við verðlag eða gengi í árslok. Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gildandi gengi þess dags sem viðskiptin fara fram. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi í árslok. Gengi Seðlabanka Íslands greinist þannig:

	Meðalgengi ársins		Árslokagengi	
	2017	2016	31.12.17	31.12.16
Evra (EUR).....	120,54	133,59	124,70	118,80
Bandaríkjadalur (USD).....	106,78	120,67	104,17	112,55
Sterlingspund (GBP).....	137,45	163,80	140,64	138,57
Sænsk króna (SEK).....	12,52	14,13	12,68	12,40
Norsk króna (NOK).....	12,93	14,37	12,69	13,07
Dönsk króna (DKK).....	16,20	17,94	16,75	15,98

Fjárhæðir

Fjárhæðir í reikningunum eru sýndar í þúsundum króna.

Áhættustjórnun

Lífeyrissjóðurinn hefur sett sér áhættustefnu, þar sem áhætta er skilgreind og helstu áhættuþáttum í starfsemi sjóðsins er lýst og hvernig stýringu á þeim er háttá. Sjóðurinn hefur ekki gert afleiðusamninga í þeim tilgangi að verja áhættu í starfsemi hans, hvorki fjárhagslega áhættu eða lýðfræðilega.

Áhættureikningsskil eru ekki til staðar og afleiðuviðskipti ekki viðhöfð. Engir framvirkir gjaldeyrisskiptasamningar, valréttir né aðrir afleiðusamningar eru við lýði hjá sjóðnum.

Gangvirðismat

Þessi skýring veitir upplýsingar um hvernig sjóðurinn ákvarðar gangvirði hinna ýmsu fjáreigna sinna.

Matsaðferðunum er skipt í 3 stig sem endurspeglar mikilvægi þeirra forsendna sem lagðar eru til grundvallar við ákvörðun gangvirðis fjármálagerninga. Stigin eru eftirfarandi:

Stig 1: gangvirðismatið byggir á uppgefnu verði á virkum markaði.

Stig 2: gangvirðismatið byggir ekki á uppgefnu verði á virkum markaði (stig 1) heldur á upplýsingum sem eru sannreynanlegar fyrir eignina, annað hvort beint (t.d. nýlegt viðskiptaverð) eða óbeint (t.d. afleiðdar af verðum fjármálagerninga með sambærilegan líftíma á virkum markaði), eða öðrum mikilvægum markaðsupplýsingum s.s. gengi frá rekstraraðila sjóðs, innra virði félags eða verðmati viðurkennds matsaðila.

Stig 3: gangvirðismatið byggir á kostnaðarverði eða lægra verði hafi sjóðurinn upplýsingar sem benda til þess eða á afskrifuðu kostnaðarvirði þar sem tekið er tillit til kaupávöxtunarkröfu, áfallinna vaxta, verðbóta og gengisbreytinga gjaldmiðla eftir því sem við á.

Skráning iðgjalda

Iðgjöld eru tekjufærð eftir skilgreinum sem berast sjóðnum. Iðgjöld eru flokkuð eftir því hvort þau eru greidd af sjóðfélögum sjálfum eða eru mótframlag launagreiðanda. Jafnframt eru ógreidd iðgjöld áætluð í lok árs og er áætlunin byggð á skilum iðgjalda á undanföllum árum. Ógreidd iðgjöld í lok árs eru eignfærð í efnaðagsreikningi sem kröfur á launagreiðendur.

Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði er greitt til jöfnunar á milli lífeyrissjóða og færast sem sérstök aukaframlög meðal iðgjalda.

2. Grundvöllur reikningsskilanna (framhald)

Lífeyrir

Undir lífeyri falla greiðslur sjóðsins til sjóðfélaga og skiptast þær í eftirlaun, makalífeyri, örorkulífeyri og barnalífeyri en á móti eru þar greiðslur frá Umsjónarnefnd eftirlauna. Annar kostnaður sem færður er með lífeyriskostnaði er framlag í Virk starfsendurhæfingarsjóð og beinn kostnaður sem fellur til vegna örorkulífeyrisúrskurða.

Fjárfestingar

Fjárfestingar sjóðsins skiptast í eignarhluta í félögum og sjóðum, skuldabréf, bundnar bankainnstæður og aðrar fjárfestingar. Skilgreiningar á framangreindri flokkun ásamt matsaðferðum sem beitt er við hvern lið fjárfestinga eru eftirfarandi:

Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru framseljanleg verðbréf svo sem hlutabréf, hlutdeildarskírteini og önnur slík verðbréf og eru þau metin á gangvirði. Gangvirðismatið er þrepaskipt sbr. upplýsingar hér að ofan.

Skuldabréf eru framseljanleg skuldabréf og önnur skuldabréf sem gefin eru út af lánastofnunum, opinberum aðilum eða öðrum félögum. Hér er átt við bréf sem t.d. eru bundin við vísitölu eða gengi gjaldmiðla hvort sem vextir eru fastir eða hafa tiltekna vaxtaviðmiðun. Skuldabréf eru færð á gangvirði í árslok nema ef um er að ræða skuldabréf sem haldið er til gjalddaga og útlán til sjóðfélaga, slík skuldabréf eru færð á upphaflegri kaupkröfu í efnahagsreikningi. Sjóðurinn hefur ekki flokkað nein skuldabréf með þeim hætti að þeim skuli haldið til gjalddaga. Gangvirðismat er þrepaskipt sbr. upplýsingar hér að ofan.

Bundnar bankainnstæður eru innlán í bönkum og sparisjóðum sem bundin eru til lengri tíma en 3 mánaða.

Aðrar fjárfestingar eru fjárfestingar lífeyrissjóðsins sem ekki falla undir liði hér að ofan. Til að mynda húseignir og lóðir sem teknar eru til fullnustu greiðslu. Þær fjárfestingar eru færðar á gangvirði. Gangvirði kann að vera kostnaðarverð ef ekki liggja fyrir upplýsingar um viðskiptaverð, sem getur nýst við að verðmeta viðkomandi eign.

Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á afskrifuðu kostnaðarverði.

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af kostnaðarverði miðað við eignarhaldstíma á árinu að teknu tilliti til væntanlegs hrakvirðis.

3. Sérstök aukaframlög

	2017	2016
Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði.....	442.080	378.335

4. Heildarfjárhæð lífeyris

	2017	2016
Eftirlaun.....	3.554.995	3.223.608
Örorkulífeyrir.....	1.323.016	1.286.561
Makalífeyrir.....	235.023	226.856
Barnalífeyrir.....	43.117	43.929
	5.156.151	4.780.953
Lífeyrisgreiðslur úr séreignardeild.....	119.931	148.772
Lífeyrisgreiðslur úr tilgreindri séreignardeild.....	38	0
Sérstök útborgun séreignar skv. lögum.....	0	600
	5.276.120	4.930.325

5. Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris

	2017	2016
Úrskurðarkostnaður tryggingalækna, vottorð ofl.....	7.217	5.274

6. Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

	2017	2016
Arðgreiðslur	910.369	2.059.355
Hagnaður af sölu eignarhluta	2.385.120	2.897.305
Breytingar á gangvirði	1.280.124	(6.392.620)
	4.575.613	(1.435.959)
Áhrif gjaldmiðla færð meðal tekna af eignarhlutum í félögum og sjóðum	(2.211.429)	(5.268.222)
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum sundurliðast þannig á deildir:		
Tryggingadeild	4.467.896	(1.402.085)
Séreignardeild	107.623	(33.875)
Tilgreind séreignardeild	93	0

6. Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum (framhald)

Afkoma 20 stærstu fjárfestinga greinist þannig: *)

	2017	2016
BlackRock Developed World Index Fund	1.295.557	(289.532)
BlackRock ICS Institutional Euro Liquidity Fund.....	66.052	(94.158)
BlackRock ICS Institutional US Dollar Liquidity Fund	82.531	(94.330)
Eik fasteignafélag hf.	(28.419)	662.106
Eimskipafélag Íslands hf.	(597.105)	751.949
Fjarskipti hf.	269.729	57.298
Hagar hf.	(1.110.320)	663.851
HB Grandi hf.	256.553	(395.592)
Icelandair Group hf.	(1.358.419)	(1.649.896)
Marel hf.	1.463.575	(161.231)
N1 hf.	(115.956)	380.046
Reginn hf.	(67.614)	586.141
Reitir fasteignafélag hf.	(180.452)	209.179
Schroder International Selection Fund, Emerging Markets.....	383.953	0
Schroder International Selection Fund, QEP Global Active Value.....	116.513	(5.693)
SF V slhf	373.251	250.960
Síminn hf.	486.798	(59.252)
SLI Global Equities Fund.....	107.356	(167.166)
State Street World Index Equity Fund	879.859	(399.167)
Vontobel Fund - Global Equity	217.244	(114.850)
Afkoma 20 stærstu fjárfestinga alls	2.540.685	130.663

*) Afkoman er samanlagður söluhagnaður, arður og óinnleyst breyting á gangvirði

7. Hreinar tekjur af skuldabréfum

Tekjur flokkaðar eftir verðmatsaðferðum:

	2017	2016
Skuldabréf á gangvirði - stig 1	7.632.183	4.171.166
Skuldabréf á gangvirði - stig 2	977.905	846.369
Skuldabréf á gangvirði - stig 3	495.010	271.394
	9.105.099	5.288.928

Áhrif gjaldmiðla færð meðal hreinna tekna af skuldabréfum ..... (95.226) (122.946)

Hreinar tekjur af skuldabréfum sundurliðast þannig á deildir:

Tryggingadeild	8.857.813	5.153.013
Séreignardeild	247.286	135.916

Í lok árs 2017

Hreinar tekjur greinast þannig eftir skuldabréfaflokkum:

	Gangvirðisstig		
	1 og 2	3	Samtals
Skuldabréf með ríkisábyrgð	6.694.692	0	6.694.692
Skuldabréf sveitarfélaga	715.333	0	715.333
Skuldabréf lánastofnana	697.748	0	697.748
Skuldabréf fyrirtækja	502.315	480.146	982.461
Veðlán sjóðfélaga	0	14.864	14.864
	8.610.088	495.010	9.105.099

Í lok árs 2016

Hreinar tekjur greinast þannig eftir skuldabréfaflokkum:

	Gangvirðisstig		
	1 og 2	3	Samtals
Skuldabréf með ríkisábyrgð	3.795.527	0	3.795.527
Skuldabréf sveitarfélaga	356.654	0	356.654
Skuldabréf lánastofnana	462.760	11.567	474.327
Skuldabréf fyrirtækja	402.593	243.504	646.098
Veðlán sjóðfélaga	0	16.323	16.323
	5.017.535	271.394	5.288.928

8. Fjárfestingargjöld

	2017	2016
Vörslu- og umsýslubóknun	63.003	47.007
Önnur fjárfestingargjöld	3.323	2.119
	<u>66.325</u>	<u>49.126</u>

	Bein fjárfest. gjöld	Áætluð fjárfest. gjöld	Fjárfest. gjöld samtals	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjárfest. gjalda alls af meðaleign
Árið 2017					
Umsýslubóknarir:					
Vegna innlendra verðbréfasjóða		5.486	5.486	410.114	1,3%
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða.....		17.527	17.527	4.286.338	0,4%
Vegna innlendra fagfjárfestingarsjóða	6	133.887	133.893	5.927.036	2,3%
Vegna erlendra verðbréfasjóða.....	5	126.877	126.881	32.732.776	0,4%
Vegna annarra erlendra sjóða um sameiginlega fjárfestingu.....	5	349.366	349.371	13.261.922	2,6%
Kaup- og sölubóknarir vegna verðbréfavíðskipta.....	34.365		34.365		
Vörslubóknarir.....	32.058		32.058		
Umsýslubóknarir vegna útvistunar eignastýringar.....	26.727		26.727		
Önnur fjárfestingargjöld.....	4.218		4.218		
Fjárfestingargjöld samtals.....	<u>97.383</u>	<u>633.143</u>	<u>730.527</u>		

Skipting fjárfestingargjalda á deildir

Tryggingadeild.....	97.383	623.405	720.788	55.370.923	1,30%
Séreignardeild, Varfærna safnið.....	0	2.211	2.211	224.423	0,98%
Séreignardeild, Áræðna safnið.....	0	7.528	7.528	1.022.840	0,74%
Séreignardeild, Innlána og Húsnæðissafnið.....	0	0	0	0	
Fjárfestingargjöld samtals.....	<u>97.383</u>	<u>633.143</u>	<u>730.527</u>	<u>56.618.186</u>	<u>1,29%</u>

Árið 2016

Umsýslubóknarir:

Vegna innlendra verðbréfasjóða		3.906	3.906	410.553	1,0%
Vegna innlendra fjárfestingarsjóða.....		34.041	34.041	5.294.128	0,6%
Vegna innlendra fagfjárfestingarsjóða	6	112.938	112.944	4.607.757	2,5%
Vegna erlendra verðbréfasjóða.....	70	134.154	134.224	25.425.458	0,5%
Vegna annarra erlendra sjóða um sameiginlega fjárfestingu.....		315.545	315.545	14.260.959	2,2%
Kaup- og sölubóknarir vegna verðbréfavíðskipta.....	52.400		52.400		
Vörslubóknarir.....	34.914		34.914		
Umsýslubóknarir vegna útvistunar eignastýringar.....	18.905		18.905		
Önnur fjárfestingargjöld.....	-6.811		-6.811		
Fjárfestingargjöld samtals.....	<u>99.483</u>	<u>600.584</u>	<u>700.067</u>		

Skipting fjárfestingargjalda á deildir

Tryggingadeild.....	99.483	596.622	696.105	49.083.458	1,42%
Séreignardeild, Varfærna safnið.....	0	522	522	120.455	0,43%
Séreignardeild, Áræðna safnið.....	0	3.441	3.441	794.942	0,43%
Séreignardeild, Innlána og Húsnæðissafnið.....	0	0	0	0	
Fjárfestingargjöld samtals.....	<u>99.483</u>	<u>728.465</u>	<u>700.067</u>	<u>49.998.855</u>	<u>1,40%</u>

Kaup- og sölubóknarir vegna verðbréfavíðskipta eru inni í hreinum tekjum viðkomandi verðbréfa og þar með eignaflokks.

9. Rekstrarkostnaður

9.1 Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður:

	2017	2016
Laun og launatengd gjöld.....	234.330	184.519
Tryggingastærðfræðingur	2.183	3.610
Endurskoðun	5.582	5.667
Innri endurskoðun.....	5.680	4.439
Lögfræðikostnaður.....	11.196	8.404
Fjármálaeftirlit.....	16.276	14.162
Tölvukostnaður.....	65.213	57.729
Annar kostnaður.....	52.477	48.829
	<u>392.937</u>	<u>327.358</u>

9. Rekstrarkostnaður (framhald)

Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður sundurliðast þannig á deildir:

Tryggingadeild.....	366.845	303.195
Séreignardeild.....	26.092	24.164

9.2 Laun og launategd gjöld:

	2017	2016
Laun starfsfólks.....	180.201	139.898
Laun stjórnar og endurskoðunarnefndar.....	12.076	11.405
Launategd gjöld.....	42.053	33.216
	<u>234.330</u>	<u>184.519</u>

Stöðugildi að meðaltali.....	15	14
------------------------------	----	----

9.3 Laun stjórnarmanna, lykilstjórnenda og endurskoðunarnefndar:

	2017	2016
Laun og önnur hlunnindi stjórnenda:		
Arne Vagn Olsen, fjárfestingarstjóri.....	16.838	16.091
Guðmundur Baldvin Guðmundsson, fyrrverandi skrifstofustjóri og staðgengill framkvæmdastjóra.....	1.785	11.578
Ingi Björnsson, fyrrverandi framkvæmdastjóri.....	19.760	8.295
Jóhann Steinar Jóhannsson, framkvæmdastjóri.....	5.001	0
Jóna Finndís Jónsdóttir, áhættustjóri.....	15.681	15.462
Kári Arnór Kárasón, fyrrverandi framkvæmdastjóri*.....	0	12.825
	<u>59.065</u>	<u>64.251</u>

* Í nóvember 2017 var Stapi lífeyrissjóður dæmdur til að greiða Kára Arnóri Kárasyni 23.593 þús.kr. vegna starfsloka Kára Arnórs. Stapi hefur áfrýjað dómnum til Hæstaréttar. Dómskráfan hefur ekki verið gjaldfærð í reikningum Stapa.

Laun stjórnar:

Auður Anna Ingólfssdóttir.....	0	45
Ágúst Torfi Hauksson.....	1.565	1.860
Erla Jónsdóttir, varaformaður.....	1.444	1.030
Guðrún Ingólfssdóttir.....	90	45
Heimir Þorleifur Kristinsson.....	47	45
Huld Aðalbjarnardóttir, formaður.....	1.780	1.030
Kristín Halldórsdóttir.....	1.115	1.030
Magnús Einar Svavarsson.....	90	630
Sigríður Dóra Sverrisdóttir.....	141	45
Sverrir Mar Albertsson.....	1.115	1.030
Tryggvi Jóhannsson.....	1.115	1.030
Unnur Gréta Haraldsdóttir.....	0	400
Valdimar Halldórsson.....	665	0
Þórarinn Guðni Sverrisson.....	1.340	1.745
	<u>10.507</u>	<u>9.965</u>

Laun endurskoðunarnefndar:

Ágúst Torfi Hauksson.....	214	150
Erla Jónsdóttir.....	238	210
Fjóla Björk Jónsdóttir.....	379	720
Halla Bergþóra Halldórsdóttir, formaður.....	286	0
Huld Aðalbjarnardóttir.....	202	360
Þórarinn Sverrisson.....	250	0
	<u>1.569</u>	<u>1.440</u>

9.4 Þóknar til ytri endurskoðenda sjóðsins:

	2017	2016
Þóknun fyrir endurskoðun.....	5.381	4.537
Önnur þjónusta.....	201	1.130
	<u>5.582</u>	<u>5.667</u>

9.5 Þóknar til innri endurskoðenda sjóðsins:

	2017	2016
Þóknun fyrir innri endurskoðun.....	5.680	4.439
	<u>5.680</u>	<u>4.439</u>

9.6 Þóknar til tryggingastærðfræðings sjóðsins:

	2017	2016
Þóknun fyrir útreikninga á tryggingafræðilegri stöðu.....	1.910	2.307
Önnur þjónusta.....	273	1.303
	<u>2.183</u>	<u>3.610</u>

10. Eignarhlutir í félögum og sjóðum

	31.12.17	31.12.16	
Eignarhlutar í innlendum hlutafélögum	33.891.829	34.302.295	
Eignarhlutar í erlendum hlutafélögum	126.612	699.930	
Hlutdeildarskírteini í innlendum sjóðum	6.103.688	6.755.968	
Hlutdeildarskírteini í erlendum sjóðum	49.573.124	39.792.665	
	89.695.253	81.550.857	
Eignarhlutir í félögum og sjóðum sundurliðast þannig á deildir:			
Tryggingadeild.....	87.206.214	79.608.741	
Séreignardeild.....	2.478.546	1.942.117	
Tilgreind séreignardeild.....	10.493	0	
Eignarhlutar í innlendum félögum greinast þannig:			
	Hlutdeild	31.12.17	31.12.16
Skráð félög:			
Eik fasteignafélag hf.....	5,5%	1.940.220	2.476.767
Eimskipafélag Íslands hf.....	4,6%	2.327.785	3.254.849
Fjarskipti hf.....	5,9%	1.176.086	721.467
HB Grandi hf.....	1,9%	1.223.434	479.837
Hagar hf.....	4,8%	2.002.702	3.224.860
Icelandair Group hf.....	4,1%	2.995.748	3.953.654
Marel hf.....	2,0%	4.688.457	4.212.003
N1 hf.....	3,9%	1.105.405	1.250.853
Nýherji hf.....	1,9%	228.035	61.200
Reginn hf.....	5,8%	2.301.317	2.379.483
Reitir fasteignafélag hf.....	3,9%	2.402.046	2.620.876
Síminn hf.....	5,0%	1.976.870	1.620.621
Sjóvá-Almennar tryggingar hf.....	2,4%	587.372	460.597
Skeljungur hf.....	4,4%	617.377	379.320
Tryggingamiðstöðin hf.....	2,9%	655.466	361.918
Vátryggingafélag Íslands hf.....	3,0%	786.249	302.649
Össur hf.....	0,2%	389.027	366.441
		27.403.597	28.127.395

10. Eignarhlutir í félögum og sjóðum (framhald)

Óskráð félög:

Alda Credit Fund slhf.....	9,9%	171.165	161.100
Alda Credit Fund II slhf.....	13,6%	200.000	0
AO Fjárfestingafélag slhf.....	20,0%	19.140	21.644
Ásgarður hf.....	5,5%	20.938	6.938
Bakkastakkur slhf.....	14,8%	372.153	384.608
Eignarhaldsfélag lífeyrissjóða hf.....	10,0%	5.245	5.245
Fí fasteignafélag slhf.....	7,6%	196.913	155.734
Frumtak 2 slhf.....	10,2%	280.071	188.857
Genís hf.....	6,3%	250.000	250.000
Horn III slhf.....	4,3%	277.413	158.000
Innviðir fjárfestingar slhf.....	14,6%	48.985	50.000
Íslensk verðbréf hf.....	10,0%	127.755	127.755
Jarðvarmi slhf.....	3,2%	541.920	461.432
Kjölfesta slhf.....	17,6%	354.632	384.750
Loðnuvinnslan hf.....	1,7%	121.969	96.360
MF1 slhf.....	18,8%	413.795	217.554
Reiknistofa lífeyrissjóða hf.....	11,9%	17.588	19.281
S38 slhf.....	16,9%	487.245	493.073
SF V slhf.....	4,4%	1.025.270	717.880
SF VI slhf.....	2,0%	103.237	111.842
SÍA II slhf.....	10,0%	750.605	989.019
SÍA III slhf.....	9,7%	184.172	26.507
Sparisjóður Austurlands hf.....	6,5%	51.503	48.313
SRE II slhf.....	15,0%	90.849	160.943
TFII slhf.....	18,0%	131.400	0
T Plús hf.....	9,1%	10.640	8.800
Tækfæri hf.....	14,0%	231.184	148.771
Veðskuld II slhf.....	8,0%	346	777.726
Önnur félög.....		2.101	2.769
		6.488.232	6.174.900
Eignarhlutar í innlendum félögum alls.....		33.891.829	34.302.295
Eignarhlutar í erlendum félögum greinast þannig:			
		31.12.17	31.12.16
NWF Group plc.....	GBP	0	585.977
Bank Nordik.....	DKK	126.611	113.953
Eignarhlutar í erlendum félögum alls		126.611	699.929
Hlutabréfaeign alls		34.018.440	35.002.224
Hlutdeildarskírteini greinast þannig:			
Innlendir skuldabréfasjóðir greinast þannig:		31.12.17	31.12.16
Gamma Iceland Fixed Income Fund.....		841.166	728.938
Landsbréf Veðskuldabréfasjóður.....		837.744	367.100
Stefnir - Ríkisverðbréfasjóður langur.....		252.006	0
GAMMA: Iceland Government Bond Fund.....		251.286	0
Veðskuldabréfasjóður ÍV.....		123.380	112.220
Veðskuldabréfasjóður ST1.....		464.939	290.125
Virðing veðskuldabréfasjóður.....		60	60
ÍV Ríkisskuldabréfasjóður.....		1.871	0
Landsbréf, Sparibréf meðallöng.....		806	0
Ríkisskuldabréfasjóður MP.....		1.404	0
Hlutdeildarskírteini í innlendum skuldabréfasjóðum alls.....		2.774.661	1.498.443

10. Eignarhlutir í félögum og sjóðum (framhald)

	31.12.17	31.12.16
Innlendir hlutabréfasjóðir greinast þannig:		
Arev NII slhf.....	2.034	2.034
Auður I fagfjórðingarsjóður slf.....	113.002	229.770
Brú II Venture Capital Fund.....	46.198	46.198
Frumtak slhf.....	72.405	80.315
GAMMA: Equity Fund.....	356.977	0
ÍV Alþjóðlegur hlutabréfasjóður.....	400.179	507.208
ÍV Hlutabréfavísitölusjóður.....	148.889	224.541
Júpiter - Innlend hlutabréf.....	149.132	0
Katla Fund.....	791.566	672.769
Stefnir ÍS 15.....	565.999	989.995
Hlutdeildarskírteini í innlendum hlutabréfasjóðum alls.....	2.646.379	2.752.829
Innlendir skammtímasjóðir greinast þannig:		
GAMMA: LIQUID.....	503.554	0
IS Lausafjár safn.....	182	174
ÍV Skammtímasjóður.....	177.255	1.582.747
Landsbréf Veltubréf.....	201	337.962
Stefnir Lausafjár sjóður.....	502	583.813
Júpiter Lausafjár sjóður.....	955	0
Hlutdeildarskírteini í innlendum skammtímasjóðum alls.....	682.648	2.504.696
Hlutdeildarskírteini í innlendum sjóðum alls.....	6.103.688	6.755.968
Erlend hlutdeildarskírteini greinast þannig:		
Fasteignasjóðir.....	1.245.533	959.532
Framtakssjóðir.....	11.313.743	10.988.644
Hlutabréfasjóðir.....	29.980.686	20.720.925
Hrávörusjóðir.....	278.639	497.454
Marksjóðir.....	2.484.424	2.541.509
Skammtímasjóðir.....	4.270.098	2.274.013
Skuldabréfasjóðir.....	0	1.810.589
Hlutdeildarskírteini í erlendum sjóðum alls.....	49.573.124	39.792.665
Hlutdeildarskírteini í erlendum sjóðum með eignarhlut stærri en 2%		
Vontobel Fund II SICAV Vescore.....	738.826	683.854
Adveq Opportunity I C.V.....	140.074	187.214
Adveq Technology VIII L.P.....	184.728	0
Alþjóða fasteignasjóðurinn.....	106.027	192.747
Alþjóða framtakssjóðurinn slf.....	14.866	23.214
Aviva Investors European Property Fund of Funds.....	45.606	222.710
Dorset Energy Fund Ltd.....	278.639	497.454
International Private Equity Fund II L.P.....	121.504	160.906
Katla Fund, Global Value.....	791.566	672.769
Partners Group Emerging Markets 2007, L.P.....	502.162	452.098
SLI Global Equities Fund.....	989.223	881.867
Hlutdeildarskírteini í erlendum sjóðum með eignarhlut stærri en 2% alls.....	3.913.220	3.974.833

10. Eignarhlutir í félögum og sjóðum (framhald)

Hlutdeildarskírteini í erlendum sjóðum, 20 stærstu:		
BlackRock Developed World Index Fund.....	11.391.135	9.173.506
BlackRock ICS Institutional Euro Liquidity Fund.....	1.787.386	493.296
BlackRock ICS Institutional US Dollar Liquidity Fund.....	2.482.652	1.780.463
CCMP Capital Investors III.....	886.712	739.592
European Strategic Partners 2008.....	641.790	652.651
Fidelity Funds, Emerging Markets Fund.....	940.527	0
Fidelity Funds, Global Dividend Fund I.....	975.583	1.299.593
iShares Currency Hedged MSCI EMU ETF.....	853.960	0
Katla Fund, Global Value.....	791.566	672.769
Partners Group Direct Investments 2009, L.P.....	714.346	716.241
Schroder International Selection Fund, Emerging Markets.....	2.711.438	0
Schroder International Selection Fund, QEP Global Active Value.....	994.632	883.761
SLI European Property Growth Fund.....	593.901	542.409
SLI Global Absolute Return Strategies Fund.....	652.333	678.789
SLI Global Equities Fund.....	989.223	881.867
State Street World Index Equity Fund.....	7.918.303	5.562.020
Vontobel Fund II SICAV Vescore.....	738.826	683.854
Vontobel Fund, Global Equity.....	2.210.206	935.671
Warburg Pincus Private Equity XI.....	904.492	1.086.691
Warburg Pincus Private Equity XII.....	785.037	290.165
20 stærstu hlutdeildarskírteini í erlendum sjóðum alls.....	39.964.048	27.073.338
Eignarhlutir í félögum og sjóðum flokkaðir eftir matsaðferðum:	31.12.17	31.12.16
Eignarhlutir og sjóðir á gangvirði - stig 1	63.072.545	58.201.220
Eignarhlutir og sjóðir á gangvirði - stig 2	25.990.916	21.359.629
Eignarhlutir og sjóðir á gangvirði - stig 3	631.792	1.990.009
	89.695.253	81.550.857

11. Skuldabréf

Skuldabréf með ríkisábyrgð:	31.12.17	31.12.16
Húsbréf.....	24.996	35.315
Íbúðabréf.....	38.649.572	41.176.370
Ríkisbréf.....	31.158.892	26.166.740
Önnur skuldabréf með ríkisábyrgð	1.972.912	1.920.244
	71.806.372	69.298.670
Skuldabréf sveitarfélaga	7.486.358	7.013.466
Skuldabréf lánastofnana	13.074.465	7.753.126
Skuldabréf fyrirtækja	15.975.021	13.644.353
Veðlán sjóðfélaga.....	247.992	269.653
Niðurfærslur skuldabréfa.....	(320.042)	(357.683)
Skuldabréf alls	108.270.166	97.621.585
Skuldabréf flokkuð eftir matsaðferðum:	31.12.17	31.12.16
Skuldabréf á gangvirði - stig 1.....	87.221.311	75.432.327
Skuldabréf á gangvirði - stig 2.....	10.912.810	14.494.571
Skuldabréf á gangvirði - stig 3.....	10.136.044	7.694.687
	108.270.166	97.621.585
Skuldabréfaeign sundurliðast þannig á deildir:		
Tryggingadeild.....	105.841.609	95.414.830
Séreignardeild.....	2.428.556	2.206.755

12. Niðurfærslur skuldabréfa

	31.12.17	31.12.16
Niðurfærsla í ársbyrjun	357.682	957.287
Niðurfærsla færð út.....	0	(617.488)
Breyting á almennri niðurfærslu á árinu *).....	(37.640)	17.882
	320.042	357.682

*) Færst með öðrum gjöldum í ársreikningi

13. Skipting fjárfestingar eftir gjaldmiðlum

Í lok árs 2017	Í íslenskum krónum	Í erlendum gjaldmiðlum	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	38.814.924	50.880.329	89.695.253
Skuldabréf.....	107.066.626	1.203.540	108.270.166
Bundnar bankainnstæður.....	1.145.300	0	1.145.300
Fjárfestingar í íbúðarhúsnæði	1.032.866	0	1.032.866
	148.059.715	52.083.868	200.143.584

Hlutfallsleg skipting 74% 26% 100%

Skipting fjárfestingar eftir erlendum gjaldmiðlum:

	Eignarhlutir í félögum og sjóðum	Skuldabréf	Hlutfall
Í EUR.....	9.466.069	14.427	18,2%
Í USD	40.898.560	1.189.112	80,8%
Í GBP.....	61	0	0,0%
Í DKK.....	515.639	0	1,0%
	50.880.329	1.203.540	100%

Í lok árs 2016	Í íslenskum krónum	Í erlendum gjaldmiðlum	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	40.224.765	41.326.092	81.550.857
Skuldabréf.....	96.421.839	1.199.747	97.621.585
Bundnar bankainnstæður.....	1.389.578	0	1.389.578
	138.036.182	42.525.839	180.562.021

Hlutfallsleg skipting 76% 24% 100%

Skipting fjárfestingar eftir erlendum gjaldmiðlum:

	Eignarhlutir í félögum og sjóðum	Skuldabréf	Hlutfall
Í EUR.....	10.440.167	8.715	24,6%
Í USD	30.023.541	1.191.031	73,4%
Í GBP.....	587.703	0	1,4%
Í DKK.....	274.681	0	0,6%
	41.326.092	1.199.747	100%

14. Varanlegir rekstrarfjármunir

	Fasteignir og lóðir	Innréttingar, áhöld og tæki	Samtals
Kostnaðarverð			
Staða í ársbyrjun	80.000	1.252	81.252
Eignfært á árinu	131.792	0	131.792
Selt og aflagt á árinu	0	0	0
Staða í árslok	211.792	1.252	213.044
Afskriftir			
Staða í ársbyrjun	22.400	1.252	23.652
Afskrift ársins	4.236	0	4.236
Staða í árslok	26.636	1.252	27.888
Bókfært verð			
Bókfært verð í ársbyrjun	57.600	0	57.600
Bókfært verð í árslok	185.156	0	185.156
Afskriftarhlutföll	2%	20%	
		Fasteignamat	Vátrygginga- mat
Strandgata 3, Akureyri		157.650	259.205

15. Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu

Tryggingafræðilegt mat á lífeyrisskuldbindingum tryggingardeildar:

Samkvæmt niðurstöðu tryggingafræðilegrar athugunar á stöðu samtryggingardeildar í árslok 2017 miðað við 3,5% ársvesti eru áfallnar skuldbindingar umfram eignir 1.982 milljónir eða 1,0% af skuldbindingum. Heildarskuldbindingar umfram eignir eru 3.021 milljónir og tryggingafræðileg staða því neikvæð um 0,9%. Vísað er í áritun tryggingastærðfræðings varðandi frekari forsendur við matið.

Eignir	31.12.17	31.12.16
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í árslok.....	326.557.098	300.634.293
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í ársbyrjun.....	300.634.293	279.682.200
Hækkun/lækkun endurmetinnar eignar á árinu.....	25.922.805	20.952.093
Skuldbindingar		
Skuldbindingar í árslok.....	329.577.663	305.326.407
Skuldbindingar í ársbyrjun.....	305.326.407	278.524.600
Hækkun/lækkun skuldbindinga á árinu.....	24.251.256	26.801.807
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu.....	1.671.549	(5.849.714)

Yfirlit um breytingar á áföllum lífeyrisskuldbindingum tryggingardeildar árið 2017

Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársbyrjun.....	178.618.807	167.570.100
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna vaxta og verðbóta.....	11.648.994	5.180.970
Hækkun áunninna réttinda vegna iðgjalda ársins.....	9.146.230	8.200.300
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu.....	(5.156.151)	(4.917.690)
Hækkun vegna nýrra tafla um lífslíkur.....	0	3.018.500
Lækkun vegna breytinga réttindaákvæða 2017.....	(4.160.711)	0
Hækkun/lækkun vegna annarra breytinga.....	(1.307.833)	(433.373)
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í árslok	188.789.336	178.618.807

16. Ábyrgðir og skuldbindingar utan efnahags

Sjóðurinn hefur skuldbundið sig til þátttöku í erlendum og innlendum framtakssjóðum. Greiðslur vegna skuldbindinganna geta að hámarki numið 13.191 milljónum króna. Á móti koma endurgreiðslur frá sjóðunum þegar fjárfestingarnar eru seldar aftur.

17. Áhættuþættir í starfsemi og áhættustýring

17.1 Áhættustefna, skipulag og markmið áhættustýringar

Í daglegri starfsemi sinni sem lífeyrissjóður stendur sjóðurinn frammi fyrir ýmsum tegundum áhættu. Stjórnendur sjóðsins bera ábyrgð á að gera sér grein fyrir þeim áhættum sem fylgja starfseminni og að fullnægjandi áhættustýring sé ávallt til staðar. Til að mæta þessari kröfu hefur sjóðurinn mótað sérstaka áhættustefnu og áhættustýringarstefnu, þar sem áhætta er skilgreind, helstu áhættuþáttum lýst og gerð grein fyrir skipulagi og framkvæmd áhættustýringar. Stjórn sjóðsins ber ábyrgð á því að móta og samþykka áhættustefnu og sjá til þess að virk áhættustýring sé til staðar hjá sjóðnum, sem tekur til allrar starfsemi hans. Áhættustýring skal innihalda skilvirka ferla og vinnulag. Hún þarf einnig að tryggja að framkvæmda- og áhættustjóri fylgist með því að þessir ferlar séu fullnægjandi og verklag sé skilvirkt. Hluti af áhættustefnu er áhættuáætlun sem sett er upp í fjárfestingarstefnu sjóðsins, þar er áhættuþol sjóðsins metið og töluleg markmið sett um áhættu og hvernig takmörk um áhættu eru nýtt í einstökum flokkum eigna. Í áhættustýringarstefnu er hins vegar fjallað um hvernig áhætta er metin og hvernig fylgst er með að áhættuviðmið séu haldin og hvernig eftirliti er háttáð. Lagt er mat á mikilvægi áhættuflokka, eftirlitsaðgerðir eru skilgreindar og sett fram dagskrá áhættustýringar, þar sem eftirlitsaðgerðir eru tímasettar, hver ber ábyrgð og hvaða skýrslum skuli skilað. Stjórn er skilað reglulegum skýrslum um framkvæmd áhættustýringar, auk skýrslna um hlítingu við lög, reglur og stefnu sjóðsins. Fjárfestingum og raunar allri starfsemi fylgir áhætta. Til að ná markmiðum sínum þarf sjóðurinn að taka áhættu. Áhættustýring felst í því að stýra áhættu þannig að hún verði innan þeirra marka sem starfseminni hefur verði sett.

17.2 Helstu flokkar áhættu í starfsemi sjóðsins

Lífeyrstryggingaráhætta:

Með lífeyrstryggingaráhættu er átt við hættuna á því að skuldbindingar sjóðsins vaxi umfram eignir og að skerða þurfi réttindi sjóðfélaga. Helstu áhættuþættir í þessum flokki eru: skerðingaráhætta og lýðfræðileg áhætta, en einnig má nefna áhættur eins og iðgjaldaáhættu og lausafjáraáhættu. Skerðingaráhætta er hættan á því að skerða þurfi lífeyrisréttindi sjóðfélaga. Lýðfræðileg áhætta er hættan á að lýðfræðilegar forsendur sem notaðar eru við mat á lífeyrisloforðum sjóðsins breytist á þann veg að lífeyrir reynist lakari en áætlanir gera ráð fyrir. Fylgst er með tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins með mánaðarlegum könnunum og árlega framkvæmir tryggingastærðfræðingur sjóðsins tryggingafræðilegt athugun á stöðu hans. Leiði tryggingafræðileg athugun í ljós að meira en 10% munur er á milli eignarliða og lífeyrisskuldbindinga er lífeyrissjóðnum skylt að gera nauðsynlegar breytingar á samþykktum sjóðsins til að jafna þann mun. Sama gildir ef munur samkvæmt tryggingafræðilegum athugunum á milli eignarliða og lífeyrisskuldbindinga hefur haldist meiri en 5% samfelld í fimm ár. Þar sem að réttindi í sjóðnum breytast í samræmi við ávöxtun á eignum hans tryggir réttindakerfið ákveðna aðlögun eigna og skuldbindinga, sem dregur úr þessari áhættu. Á móti kemur að ávöxtun á eignum sjóðsins hefur bein áhrif á kaupmátt lífeyrisréttinda. Lausafjáraáhætta er fólgin í hættunni á að sjóðurinn eigi ekki laust fé til að standa straum af lífeyrisgreiðslum og rekstri. Hluti af lausafjáraáhættu er seljanleika áhætta eigna, þ.e. hversu auðvelt er að breyta eignum í laust fé. Til að mæta lausafjáraáhættu hefur sjóðurinn sett sér það markmið að eiga á hverjum tíma laust fé til að mæta a.m.k. 2 mánaða útgjöldum vegna lífeyris og rekstrar.

Mótaðilaáhætta:

Mótaðilaáhætta er hættan á að mótaðilar eða milliliðir í viðskiptum, t.d. útgefendur skuldabréfa, sjóðfélagar, fyrirtæki og uppgjörshús, standi ekki í skilum (t.d. vegna gjaldþrots) eða að hæfni þeirra til greiðslu versni verulega, bæði vegna útlána og kaupa á fjármálagerningum á markaði. Samþjöppunar- og landsáhætta fellur undir mótaðilaáhættu, enda felur hún í sér hættuna á að margir mótaðilar lendi samtímis í vanefndum. Mótaðilaáhætta er metin bæði áður en viðskipti eiga sér stað og síðan í eftirfylgni með vörslu, endurgreiðslu og uppgjöri á fjármálagerningum. Mótaðilaáhættu þ.m.t. útlánaáhættu er stýrt með áreiðanleikakönnunum og lánshæfismati á mótaðilum, mörkum sem sett eru um kröfur á einstaka aðila eða skylda aðila í eignasafni sjóðsins, reglubundinni skýrslugjöf frá mótaðilum og mati á fjárhagstyrk þeirra, eftirfylgni með skilum og innheimtuaðgerðum, auk reglna um áhættuflokkun viðskiptamanna og varúðarniðurfærslur. Gerð er grein fyrir þróun mótaðilaáhættu í reglubundinni skýrslugjöf til stjórnar.

Fjárhagsleg áhætta:

Með fjárhagslegri áhættu er átt við hættuna á því að fjárhagslegar eignir sjóðsins rýrni í verði og að tekjur af þeim verði lakari en væntingar stóðu til. Sjóðurinn er fyrst og fremst markaðsfjárfestir og eignir hans og áhætta er háð sveiflum á fjármálamörkuðum. Fjárhagsleg áhætta markast af þeim eignaflokkum sem sjóðurinn fjárfestir í og hvernig eignasafn hans er saman sett.

Fjárhagsleg áhætta (markaðsáhætta) lýtur fyrst og fremst að fjárhagslegum atriðum í starfsemi sjóðsins, þ.e. hættu á fjárhagslegu tapi vegna breytinga á markaðsvirði liða innan og utan efnahagsreiknings, þar á meðal vegna breytinga á vöxtum, uppgreiðslu- og endurfjárfestingaráhættu, gengi gjaldmiðla, verðbólgu og breytinga á virði fjáreigna. Þessi áhætta getur leitt til neikvæðra áhrifa á rekstur og/eða efnahag, bæði vegna aðgerða eða atburða innan sjóðsins eða utan hans. Neikvæð áhrif á rekstur og efnahag geta dregið úr möguleikum lífeyrissjóðsins til að framfylgja stefnu og ná markmiðum sínum. Fjárhagslegri áhættu er fyrst og fremst stýrt með því að fjárfesta í mismunandi flokkum eigna, sem hegða sér misjafnlega við mismunandi markaðsaðstæður, og dreifa þannig áhættu. Í fjárfestingastefnu sjóðsins og stefnum einstakra undirsafna eru fjölmörg ákvæði sem sett eru í þeim tilgangi að stýra áhættu. Þar eru sett markmið um eignasamsetningu, ákvarðaðar viðmiðunarvísitölur sem tekið er mið af við stýringu eigna og vikmörk sett um frávik frá viðmiði. Sett er fram sérstök áhættuáætlun, þar sem tilgreind eru markmið áhættu mæld sem staðalfrávik ávöxtunar og hvernig það er útfært niður á einstaka eignaflokka, markmið um áhættulækkun sem áhættudreifing á að skila, markmið um árangurshlutfall, hermiskekkju, vágildi (VaR) og fleiri áhættumælikvarða. Mælingar á markaðsáhættu eru gerðar með reglulegu millibili og skilar áhættustjóri mánaðarlegum skýrslum til stjórnar um það efni og ítarlegri skýrslum ársfjórðungslega. Brugðist er við með breytingum á eignasamsetningu þróist þessir mælikvarðar á þann veg að hættu sé á að áhætta fari út fyrir markmiðsáhættu sjóðsins.

Rekstraráhætta:

Rekstraráhætta lítur fyrst og fremst að starfsemi lífeyrissjóðsins. Starfsemin skal lúta þeim reglum sem um hann eru settar í lögum, reglugerðum, eigin samþykktum og reglum sjóðsins. Steft skal að sem mestri hagkvæmni í rekstri þannig að sem mestar líkur séu á að sjóðurinn nái markmiðum sínum. Sjóðnum skal stjórnað með heiðarleika, ráðvendni og góða starfshætti að leiðarljósi. Rekstrar- og umhverfisáhætta er að jafnaði skilgreind sem hættan á tjóni sem rekja má til ófullnægjandi eða ónothæfra innri verkferla, starfsmanna, sviksemi, orkuspars, upplýsingakerfa eða til ytri atburða. Til að stýra rekstraráhættu hefur sjóðurinn sett sér margvíslegar reglur sem gilda um starfsemi hans, þ.m.t. starfsreglur stjórnar, siðareglur, verklagsreglur um verðbrefaviðskipti, reglur um upplýsingagjöf til stjórnar, reglur um heimildir þ.m.t. ítarlegar reglur um heimildir til fjárfestinga. Í skipulagi eru sett skýr starfs- og ábyrgðarsvið, aðgreining starfa er afmörkuð með ítarlegum starfslýsingum og verkferlum. Reglubundin fundahöld eru með starfsmönnum, þ.m.t. starfsmannasamtöl, sjóðurinn hefur sérstaka starfsdaga þar sem farið er yfir öll svið starfseminnar og boðið upp á þjálfun og námskeiðahald. Sjóðurinn leggur áherslu á góðan og jákvæðan starfsanda, að sjóðurinn sé eftirlitnærverður vinnustaður, boðleiðir séu stuttar og að strax sé brugðist við vandamálum sem lúta að starfsmönnum og velferð þeirra. Beitt er virku innra eftirliti og gerðar eru margháttáðar kannanir á öllum helstu þáttum í starfsemi sjóðsins og er niðurstöðum slíkra kannana skilað til endurskoðunarnefndar og stjórnar sjóðsins.

17. Áhættuþættir í starfsemi og áhættustýring (framhald)

17.3 Næmnigreining áhættuþátta:

Í töflunni hér fyrir neðan er reynt að meta hver áhrif möguleg áföll geta haft á efnahag og afkomu sjóðsins. Settir eru upp þrjú möguleikar með stigvaxandi breytingum vegna hvers áhættuþátta sem tiltekinn er og sýnt hvaða áhrif breytingin hefur á afkomu og efnahag sjóðsins. Um er að ræða "hvað-ef" aðferðafræði, þar sem ekki er tekið tillit til innbyrðis fylgni milli áhættuþátta. Áfallastigum er skipt niður í hóflegt, miðlungs og mikið áfall og er sýnd magnbreyting á hverju stigi. Gerð er grein fyrir hverjum áhættuþætti í tveimur línum. Fyrri línan sýnir breytingu á áhættuþætti og sú síðari áhrif breytingarinnar á sjóðinn:

Áhættuþáttur /stærð efnahagsáfalls	Hóflegt	Miðlungs	Mikið
Vaxtahækkun á innlendum markaði	0,5%	1,0%	2,0%
Afkoma sjóðsins, vegna vaxtahækkunar	-1,6%	-3,2%	-6,4%
Styrking krónu, bæði gagnvart USD og EUR	5,0%	10,0%	20,0%
Afkoma sjóðsins, vegna styrkingar krónu	-1,3%	-2,6%	-5,1%
Hlutabréf lækka, bæði innlend og erlend	5,0%	10,0%	20,0%
Afkoma sjóðsins, vegna lækkunar hlutabréfa	-1,9%	-3,8%	-7,7%
Tap vegna skuldaraáhættu í safni annarra markaðsskuldabréfa	5,0%	10,0%	20,0%
Afkoma sjóðsins, vegna afskrifta á öðrum markaðsskuldabréfum	-0,7%	-1,4%	-2,7%

Kennitölur	2017	2016	2015	2014	2013
Tryggingadeild:					
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar	-0,92%	-1,54%	0,42%	-3,83%	-4,66%
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar	-1,05%	-3,18%	-0,62%	-7,07%	-8,06%
Hrein raunávöxtun *).....	5,21%	-0,13%	9,18%	5,18%	0,80%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar sl. 5 ár *).....	3,99%	3,76%	4,00%	3,24%	1,35%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar s.l. 10 ár *).....	1,22%	0,62%	1,35%	1,71%	2,38%
Hlutfallsleg skipting fjárfestingar:					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	34,2%	34,8%	35,1%	30,6%	23,0%
Skráð skuldabréf	50,5%	51,1%	49,4%	52,6%	60,4%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	10,7%	10,3%	12,1%	13,2%	12,4%
Óskráð skuldabréf	3,6%	3,0%	2,1%	2,0%	2,2%
Bundnar bankainnstæður	0,6%	0,8%	1,3%	1,6%	1,9%
Fjárfestingar í íbúðarhúsnæði	0,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Hlutfallsleg skipting fjárfestingar eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum	74%	76%	75%	73%	75%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	26%	24%	25%	27%	25%
Fjöldi virkra sjóðfélaga:	14.486	13.903	13.348	13.073	12.757
Fjöldi sjóðfélaga í árslok:	87.292	85.711	87.446	85.856	84.214
Fjöldi lífeyrisþega:	9.059	8.559	8.094	7.603	7.155
Hlutfallsleg skipting lífeyris:					
Eftirlaun	68,9%	67,4%	65,6%	65,5%	65,9%
Örorkulífeyrir	25,7%	26,9%	28,4%	28,1%	27,5%
Makalífeyrir	4,6%	4,7%	4,9%	5,3%	5,6%
Barnalífeyrir	0,8%	0,9%	1,0%	1,1%	1,0%
Stöðugildi:	15,0	14,0	13,5	13,5	12,4
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi)	9.946.157	8.842.481	8.072.778	7.390.752	7.101.603
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi)	5.230.020	4.934.163	4.722.611	4.397.520	3.997.146
Hreinar fjárfestingartekjur alls (á föstu verðlagi) *)	13.327.525	3.825.783	18.771.704	9.555.589	6.719.575
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (á föstu verðlagi)	366.845	308.451	271.667	280.708	254.199
Hækkun (lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi)	17.676.817	7.425.649	21.850.204	12.268.113	9.710.322
Lífeyrisbyrði	52,6%	55,8%	58,5%	59,5%	56,3%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (alls) í % af iðgjöldum	3,7%	3,5%	3,4%	3,8%	3,6%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna *)	7,3%	2,1%	10,9%	6,1%	4,5%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,19%	0,17%	0,16%	0,18%	0,17%

*) Hrein raunávöxtun er reiknuð af hreinum fjárfestingatekjum að frádrögnum rekstrarkostnaði og öðrum gjöldum. Í útreikningum á hreinum fjárfestingatekjum sem hlutfalli af meðalstöðu eigna hafa önnur gjöld verið dregin frá fjárfestingatekjum. Fast verðlag miðast við breytingar á vísitölu neysluverðs til verðtryggingar.

Kennitölur	2017	2016	2015	2014	2013
Séignardeild:					
Hrein raunávöxtun - Innlána safnið.....	2,44%	2,55%	2,69%	2,84%	2,84%
Hrein raunávöxtun - Varfærna safnið.....	6,15%	1,33%	7,87%	4,72%	4,29%
Hrein raunávöxtun - Áræðna safnið.....	5,34%	-0,20%	8,05%	6,90%	4,09%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar sl. 5 ár - Innlána safnið.....					
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar sl. 5 ár - Varfærna safnið.....	4,85%	4,44%	5,07%	6,23%	7,46%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar sl. 5 ár - Áræðna safnið.....	4,80%	4,95%	4,95%	5,31%	6,20%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar s.l. 10 ár - Varfærna safnið.....					
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar s.l. 10 ár - Áræðna safnið.....	5,99%	5,99%	7,42%	8,77%	9,34%
Séignardeild, öll söfn:					
Hlutfallsleg skipting fjárfestingar					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	48,9%	45,1%	33,2%	44,0%	39,7%
Skráð skuldabréf	47,9%	51,3%	62,6%	50,4%	48,4%
Bundnar bankainnstæður	3,2%	3,6%	4,2%	5,5%	11,9%
Hlutfallsleg skipting fjárfestingar eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum	73,1%	84,2%	78,3%	77,6%	74,9%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	26,9%	15,8%	21,7%	22,4%	25,1%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna					
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%

Deildaskipt yfirlit yfir breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2017

Séreignardeild

	Alls Séreign		Varfærna safnið		Áræðna safnið		Innlána- og Húsnæðissafnið	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Iðgjöld								
Iðgjöld sjóðfélaga	150.659	133.334	20.439	20.826	50.620	39.783	79.599	72.724
Iðgjöld launagreiðenda	100.606	102.375	15.120	18.668	41.533	35.806	43.953	47.902
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(22.554)	(85.857)	13.117	3.017	108.833	(11.448)	(144.504)	(77.426)
	228.710	149.852	48.676	42.511	200.986	64.141	(20.952)	43.200
Sérstök aukaframlög	0	0	0	0	0	0	0	0
	228.710	149.852	48.676	42.511	200.986	64.141	(20.952)	43.200
Lífeyrir								
Heildarfjárhæð lífeyris	119.931	149.372	57.986	57.964	52.556	72.030	9.390	19.378
	119.931	149.372	57.986	57.964	52.556	72.030	9.390	19.378
Hreinar fjárfestingartekjur								
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	107.623	(33.875)	19.477	(6.021)	88.146	(27.854)	0	0
Hreinar tekjur af skuldabréfum	247.286	135.916	81.950	45.851	165.336	90.065	0	0
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum	6.406	8.668	(33)	13	(23)	1	6.463	8.653
Vaxtatekjur af handbæru fé	20.512	34.756	3.767	7.780	3.768	14.134	12.977	12.842
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum	266	302	23	56	157	157	86	88
	382.094	145.766	105.184	47.679	257.384	76.504	19.526	21.583
Rekstrarkostnaður								
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	26.092	24.164	6.561	5.981	17.577	16.079	1.953	2.104
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris	464.781	122.083	89.313	26.245	388.237	52.537	(12.769)	43.301
Hrein eign frá fyrra ári	4.950.853	4.828.770	1.239.762	1.213.517	3.265.100	3.212.563	445.991	402.690
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok	5.415.634	4.950.853	1.329.075	1.239.762	3.653.337	3.265.100	433.222	445.991

Deildaskiptur efnahagsreikningur 31. desember 2017

Séreignardeild

	Alls Séreign		Varfærna safnið		Áræðna safnið		Innlána- og Húsnæðissafnið	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Eignir								
Fjárfestingar								
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	2.478.546	1.942.117	466.556	372.475	2.011.990	1.569.642	0	0
Skuldabréf	2.428.556	2.206.755	794.051	742.348	1.634.506	1.464.407	0	0
Bundnar bankainnstæður	160.012	152.968	0	33	0	23	160.012	152.911
	<u>5.067.115</u>	<u>4.301.840</u>	<u>1.260.607</u>	<u>1.114.856</u>	<u>3.646.496</u>	<u>3.034.072</u>	<u>160.012</u>	<u>152.911</u>
Kröfur								
Kröfur á launagreiðendur	18.887	15.427	2.269	2.265	6.786	4.858	9.832	8.304
Handbært fé	<u>329.632</u>	<u>633.587</u>	<u>66.199</u>	<u>122.641</u>	<u>55</u>	<u>226.170</u>	<u>263.378</u>	<u>284.776</u>
Eignir samtals	<u>5.415.634</u>	<u>4.950.854</u>	<u>1.329.075</u>	<u>1.239.762</u>	<u>3.653.337</u>	<u>3.265.100</u>	<u>433.222</u>	<u>445.991</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris	<u>5.415.634</u>	<u>4.950.854</u>	<u>1.329.075</u>	<u>1.239.762</u>	<u>3.653.337</u>	<u>3.265.100</u>	<u>433.222</u>	<u>445.991</u>

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2017

Séreignardeild

	Alls Séreign		Varfærna safnið		Áræðna safnið		Innlána- og Húsnæðissafnið	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Inngreiðslur								
Iðgjöld	225.250	152.396	48.671	42.976	199.058	66.398	(22.480)	43.022
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	26.918	43.424	3.734	7.793	3.745	14.135	19.440	21.495
	<u>252.168</u>	<u>195.820</u>	<u>52.405</u>	<u>50.769</u>	<u>202.803</u>	<u>80.533</u>	<u>(3.040)</u>	<u>64.517</u>
Útgreiðslur								
Lífeyrir	119.931	149.372	57.986	57.964	52.556	72.030	9.390	19.378
Rekstrarkostnaður	26.092	24.164	6.561	5.981	17.577	16.079	1.953	2.104
	<u>146.023</u>	<u>173.536</u>	<u>64.547</u>	<u>63.945</u>	<u>70.133</u>	<u>88.109</u>	<u>11.343</u>	<u>21.482</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	106.145	22.284	(12.142)	(13.176)	132.670	(7.576)	(14.383)	43.035
Fjárfestingarhreyfingar								
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	10.912	9.603	2.068	1.661	8.844	7.941	0	0
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(1.468.017)	(2.018.023)	(400.165)	(746.709)	(1.067.852)	(1.271.314)	0	0
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	1.028.206	1.464.641	323.422	543.436	704.784	921.205	0	0
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	12.346	11.113	4.092	3.748	8.254	7.365	0	0
Keypt skuldabréf	(368.442)	(795.445)	(103.194)	(274.434)	(265.248)	(521.011)	0	0
Seld skuldabréf	381.419	1.415.868	129.210	487.412	252.210	928.456	0	0
Endurgreidd bundin innlán	(6.525)	27.989	267	(13)	225	(130)	(7.016)	28.133
	<u>(410.101)</u>	<u>115.746</u>	<u>(44.300)</u>	<u>15.101</u>	<u>(358.783)</u>	<u>72.512</u>	<u>(7.016)</u>	<u>28.133</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé	(303.956)	138.029	(56.442)	1.925	(226.113)	64.936	(21.399)	71.168
Handbært fé í upphafi árs	633.587	495.558	122.641	120.716	226.170	161.233	284.776	213.609
Handbært fé í lok árs	<u>329.632</u>	<u>633.587</u>	<u>66.199</u>	<u>122.641</u>	<u>55</u>	<u>226.170</u>	<u>263.378</u>	<u>284.776</u>

Stjórnarháttayfirlýsing

Tilgangur stjórnarháttayfirlýsingar

Góðir stjórnarhættir eru að mati Stapa lífeyrissjóðs forsenda þess að starfsemi sjóðsins sé árangursrík og að sjóðurinn nái markmiðum sínum. Með góðum stjórnarháttum vill sjóðurinn leggja grunn að vönduðum og faglegum vinnubrögðum og góðum og uppbyggilegum samskiptum við sjóðfélaga og launagreiðendur sem greiða iðgjöld til sjóðsins. Þannig er stuðlað að trausti í samskiptum stjórnenda og starfsmanna sjóðsins við sjóðfélaga, launagreiðendur, viðskiptamenn og aðra þá sem samskipti eiga við sjóðinn. Hluti af góðum stjórnarháttum er að stefna að því að þjónusta sjóðsins sé ávallt til fyrirmyndar, hann ráði yfir öflugri upplýsingatækni og stuðli að gagnsæi í starfsemi sinni með því að veita góðar og áreiðanlegar upplýsingar.

Við mótun stjórnarháttanna hafa stjórnendur og stjórn sjóðsins haft til hliðsjónar almennt viðurkennd sjónarmið og leiðbeiningar um góða stjórnarhætti fyrirtækja.

Hlutverk Stapa lífeyrissjóðs

Samkvæmt lögum er öllum launamönnum og þeim sem stunda atvinnurekstur eða sjálfstæða starfsemi, rétt og skylt að tryggja sér lífeyrisréttindi með aðild að lífeyrissjóði frá 16 ára aldri til 70 ára aldurs. Þessari skyldutryggingu lífeyrisréttinda er ætlað að veita lágmarks tryggingavernd á þeim tímabilum ævinnar, þegar launatekna nýtur ekki við. Auk þessa gera lögin ráð fyrir því að einstaklingar geti safnað viðbótarlífeyrissparnaði til að stuðla að meiri sveignaleika við starfslok eða rýmri fjárráðum á eftirlaunaárunum. Markmið laganna er að stuðla að tryggari fjárhagslegri framtíð starfandi fólks með því að byggja upp lífeyrisréttindi á starfsævinni. Stapi lífeyrissjóður er deildaskiptur sjóður, sem bæði veitir skyldutryggingu og býður upp á viðbótarlífeyrissparnað. Tryggingadeild sjóðsins sinnir skyldutryggingu lífeyrisréttinda og séreignardeildir hans bjóða upp á mismunandi sparnaðarleiðir í viðbótarlífeyrissparnaði.

Hlutverk Stapa er að stuðla að fjárhagslegu öryggi sjóðfélaga sinna, maka þeirra og barna. Þetta gerir sjóðurinn með því tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir sjóðsins, þegar þeir láta af störfum að lokinni starfsævi eða verða fyrir áföllum vegna fráfalls eða skertrar starfsorku. Starfsemi sjóðsins felst í að taka við iðgjöldum frá sjóðfélögum, ávaxta þau og endurgreiða í formi lífeyris.

Lög og reglur um stjórnarhætti sem Stapi lífeyrissjóður fylgir

Stapi lífeyrissjóður starfar samkvæmt starfsleyfi frá Fjármálaráðuneytinu. Sjóðurinn starfar eftir gildandi lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Stapi er eftirlitsskyldur aðili í samræmi við lög nr. 87/1998 um eftirlit með fjármálastarfsemi. Ýmis önnur lög taka til þátta í rekstri sjóðsins, auk reglugerða sem settar eru samkvæmt lögum, sem og reglur og leiðbeinandi tilmæli sem Fjármálaeftirlitið hefur sett um starfsemi lífeyrissjóða.

Þessu til viðbótar hefur sjóðurinn sjálfur sett sér reglur til að sinna hlutverki sínu sem best, s.s. starfsreglur stjórnar, skilgreiningu á óvenjulegum og mikilsháttar ráðstöfunum, reglur um lykilstarfsmenn, verklagsreglur um verðbréfavíðskipti, siðareglur, reglur um upplýsingagjöf til stjórnar, reglur um upplýsingagjöf til sjóðfélaga, reglur um fjárfestingaráð og heimildir þess og samskipti við framkvæmdastjóra og stjórn, reglur um endurskoðunarnefnd, reglur um varnir gegn peningabætti, auk fleiri reglna sem taka til einstakra þátta í starfsemi sjóðsins. Yfirlit yfir reglur um starfsemi sjóðsins má finna á heimasíðu hans www.stapi.is.

Stjórnarháttayfirlýsing

Hlutverk stjórnar og skipulag Stapa lífeyrissjóðs

Samkvæmt lögum ber stjórn Stapa lífeyrissjóðs ábyrgð á að starfsemi sjóðsins sé í samræmi við lög, reglugerðir og samþykktir sjóðsins. Stjórn sjóðsins skal einnig hafa á höndum almennt eftirlit með rekstri, bókhaldi og ráðstöfun eigna sjóðsins. Hún skal móta fjárfestingastefnu, móta innra eftirlit, skjalfesta eftirlitsferla og móta eftirlitskerfi sem gera sjóðnum kleift að greina, vakta, meta og stýra áhættu í starfsemi sjóðsins. Framkvæmdastjóri annast daglegan rekstur sjóðsins og skal hann fara eftir þeirri stefnu og fyrirmælum sem stjórn sjóðsins hefur gefið. Ráðstafanir sem eru óvenjulegar eða mikils háttar getur framkvæmdastjóri aðeins gert samkvæmt heimild frá stjórn sjóðsins. Hlutverk stjórnar er að kynna sér, gera sér grein fyrir og móta stefnu um þá áhættu sem fylgir starfsemi sjóðsins, þ.m.t. að setja henni ásættanleg mörk. Hluti þeirrar vinnu felst í að móta sérstaka áhættustefnu, ganga frá áhættuáætlun og móta fjárfestingarstefnu, sem skilað er inn til Fjármálaeftirlits árlega.

Stjórn sjóðsins er kjörin á ársfundi hans og er hún skipuð 8 einstaklingum og skulu kynjahlutföll vera jöfn. Kjörnir eru fjórir varamenn og gilda sömu reglur um þá. Stjórnin skipar endurskoðunarnefnd, sem í eiga sæti þrjú einstaklingar, og regluvörð.

Nánari upplýsingar um skipurit Stapa lífeyrissjóðs má finna á heimasíðu sjóðsins www.stapi.is.

Innra eftirlit og áhættustýring

Stjórn sjóðsins ber ábyrgð á áhættustýringu og innra eftirliti hjá sjóðnum og skal fylgjast með virkni þess. Stjórnin skal móta og samþykkja áhættustefnu og sjá til þess að virk áhættustýring sé til staðar hjá sjóðnum, sem tekur til allrar starfsemi hans. Áhættustýring skal innihalda skilvirka ferla og vinnulag. Hún þarf einnig að tryggja að framkvæmda- og áhættustjóri fylgist með því að þessir ferlar séu fullnægjandi og verklag sé skilvirkt.

Stjórnin hefur skipað endurskoðunarnefnd í samræmi við ákvæði 108. gr. laga nr. 3/2006. Endurskoðunarnefnd hefur eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila, fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits, innri endurskoðunar og áhættustýringar, eftirlit með endurskoðun ársreiknings, mat á óhæði endurskoðenda og endurskoðunarfyrtækis og eftirlit með öðrum störfum endurskoðenda eða endurskoðunarfyrtækis, fyrir sjóðinn. Endurskoðunarnefnd setur fram tillögur til stjórnar um val á endurskoðanda eða endurskoðunarfyrtæki. Endurskoðunarnefnd fundar reglulega með innri endurskoðanda, áhættustjóra og eftir atvikum öðrum starfsmönnum sjóðsins og skilar um það skýrslum til stjórnar.

Auk stjórnendaftirlits og eftirlits áhættustjóra hefur stjórnin ráðið innri endurskoðanda sem starfar skv. lögum nr. 129/1997 og reglum nr. 687/2001 um endurskoðunardeildir og eftirlitsaðila lífeyrissjóða. Innri endurskoðandi sjóðsins er KPMG. Innri endurskoðandi framkvæmir eftirlitsaðgerðir reglulega og skilar um það skýrslum til stjórnar. Innri endurskoðandi starfar í nánu sambandi við endurskoðunarnefnd og áhættustjóra.

Hjá sjóðnum starfar áhættustjóri, sem heyrir beint undir framkvæmdastjóra sjóðsins og hefur milliliðalausan aðgang að stjórn. Áhættustjóri hefur umsjón með allri áhættustýringu og innra eftirliti hjá sjóðnum, þ.m.t. áhættuflokkun og skipulagi áhættustýringar og skal sjá til þess að stjórn sjóðsins og endurskoðunarnefnd hafi sem bestar upplýsingar um alla áhættustýringu og áhættustig, m.v. stefnu og samþykkt verklag. Áhættustjóri hefur yfirumsjón með mótun áhættustefnu, áhættustýringarstefnu og gerð áhættuáætlunar í samráði við framkvæmdastjóra, skrifstofustjóra og fjárfestingarráð. Áhættustefna, áhættustýringarstefna og áhættuáætlun skulu lagðar fyrir stjórn til samþykktar.

Stjórnarháttayfirlýsing

Lögfræðingur sjóðsins sinnir starfi regluvarðar, í samræmi við verklagsreglur sjóðsins um verðbréfavíðskipti og heyrir sem slíkur beint undir stjórn. Öll víðskipti starfsmanna og stjórnar, sem eru tilkynningarskyld, skulu tilkynnt til regluvarðar og hefur hann heimildir til að kalla eftir upplýsingum um víðskipti sjóðsins og úr skattframtölum starfs- og stjórnarmanna. Regluvörður gefur innri endurskoðanda reglulega skýrslu um störf sín, sem síðan eru tilgreind í skýrslu endurskoðanda til endurskoðunarnefndar og stjórnar.

Fjárfestingastefna og áhættustefna

Stjórn sjóðsins hefur mótað fjárfestingastefnu fyrir sjóðinn. Fjárfestingastefnan lýsir stefnu sjóðsins við fjárfestingar og ávöxtun fjár sjóðfélaga. Fjárfestingastefna þarf að uppfylla þær kröfur sem gerðar eru í reglugerð nr. 916/2009 um fjárfestingastefnu lífeyrissjóða. Fjárfestingastefna tekur til fjölmargra atriða sem hafa þarf í huga við fjárfestingar. Hún lýsir þeim viðhorfum sem sjóðurinn hefur til fjárfestinga, hvernig fjárfestingastefna er mótuð, hvert skipulag fjárfestingastarfseminnar er, hver ávöxtunarmarkmið sjóðsins eru, hvert viðhorf sjóðsins er til áhættu og skilgreinir áhættuþol hans og markmið um áhættutöku. Stefnan skilgreinir í hvaða eignaflokkum sjóðurinn fjárfestir, hvernig eignasöfn eru sett saman, hver lausafjárþörf sjóðsins er til að mæta útgreiðslum, hvaða viðhorf eru til ríkjandi markaðsaðstæðna og hvernig eftirfylgni og upplýsingagjöf er háttáð. Nánari upplýsingar um fjárfestingastefnu Stapa lífeyrissjóðs er að finna á heimasíðu sjóðsins www.stapi.is.

Stjórn hefur mótað áhættustefnu, áhættustýringarstefnu og sett sjóðnum eftirlits- og hlítungarskrá. Í þessum reglum er að finna lýsingu á skipulagi sjóðsins, eignastýringar og fjárfestingarstarfsemi, eftirlits og hvernig áhættustýringu sjóðsins og innra eftirliti er háttáð, þ.m.t. aðgerðum til að tryggja að starfsemi sjóðsins hlíti þeim lögum og reglum sem um hann eru settar. Í áhættustefnu er öllum helstu áhættuþáttum í rekstri sjóðsins lýst, sem og þeim aðferðum sem hann beitir við að bera kennsl á, mæla og stýra þessum áhættuþáttum. Þar er skilgreind dagskrá um hvenær tiltekin aðgerð skuli framkvæmd, hver ber ábyrgð á framkvæmdinni og hver framkvæmir. Stjórn fær regluleg yfirlit og skýrslur um áhættu sjóðsins, niðurstöðu áhættumælinga og framkvæmd áhættustýringar, auk skýrslna um hlítungu við lög, reglur og stefnu, sem gerir henni kleift að hafa eftirlit með og meta árangur af gildandi áhættustefnu og skilvirkni áhættustýringarinnar. Þá mun Stapi framkvæma eigið áhættumat í fyrsta skipti á árinu 2018 í samræmi við ákvæði reglugerðar 590/2017. Nánari upplýsingar um áhættustefnu Stapa lífeyrissjóðs er að finna á heimasíðu sjóðsins www.stapi.is

Gildi og samfélagsleg ábyrgð

Markmið og gildi

Sjóðurinn hefur skilgreint markmið um starfsemi sjóðsins gagnvart mismunandi hagsmunahópum og þau gildi sem stjórn og starfsmenn sjóðsins eiga að hafa sem leiðarljós í störfum sínum fyrir lífeyrissjóðinn og sjóðfélaga hans.

Samfélagsleg ábyrgð

Stapi lífeyrissjóður telur að samfélagsleg ábyrgð sé mikilvægur þáttur í góðum stjórnarháttum. Stapi gerir sér grein fyrir því að hann hefur áhrif á kjör sjóðfélaga sinna, hann hefur áhrif á þá aðila sem hann fjárfestir í sem og efnahagsleg og félagsleg áhrif á félagssvæði sínu og nærumhverfi. Stapi hefur samfélagslega ábyrgð að leiðarljósi bæði inn og út á við í störfum sínum og athöfnum í samskiptum sínum við sjóðfélaga, starfsmenn, víðskiptavini, þjónustuaðila og samfélagið í heild. Sjóðurinn hefur mótað sérstaka stefnu sem kölluð er „*Leiðbeiningar og stefnumið um stjórnarhætti, fyrirsva og félagslega ábyrgar fjárfestingar*“ þar sem lýst er eigendastefnu sjóðsins og viðhorfum til stjórnarháttanna,

Stjórnarháttayfirlýsing

umhverfis og félagslegrar ábyrgðar. Þá gerðist Stapi á árinu 2017 stofnaðili að íslenskum samtökum um ábyrgar og sjálfbærar fjárfestingar, IcelandSIF.

Samskipti við sjóðfélaga

Sjóðurinn hefur sett sér reglur um samskipti við sjóðfélaga. Sjóðurinn sendir sjóðfélögum yfirlit um réttindi sín tvisvar á ári. Sjóðurinn býður auk þess upp á sjóðfélagavef, þar sem sjóðfélagar geta fengið upplýsingar um lífeyrisréttindi sín hjá sjóðnum auk upplýsinga um iðgjaldaskil og aðgang að rafrænum skjölum, sem þeim tengjast. Einnig er þar að finna reiknivélar, þar sem hægt er að reikna út lífeyri m.v. núverandi og væntanleg réttindi og greiðslubyrði lána. Þá heldur sjóðurinn úti öflugri heimasíðu, þar sem finna má margháttaðar upplýsingar um sjóðinn og hagsmuni og réttindi sjóðfélaga, þar á meðal hvernig bera á sig að við að sækja um lífeyri ofl.

Upplýsingar um stjórnarmenn, endurskoðunarnefnd, framkvæmdastjóra, áhættustjóra og fjárfestingastjóra:

Stjórn:

- Ágúst Torfi Hauksson, fæddur 1974
  - o Menntun: Stúdentspróf frá VMA. Vélstjóri frá Vélskóla Íslands, B.Sc. í vélaverkfræði frá Háskóla Íslands, M.Sc. í vélaverkfræði frá University of British Columbia, Kanada
  - o Aðalstarf: Framkvæmdastjóri Norðlenska matborðsins ehf.
  - o Starfsferilságrip:
    - 1999: Vélstjórn til sjós og lands meðfram skóla
    - 1999-2002: Kennsla og aðstoð við rannsóknir við UBC í Kanada
    - 2002-2005: Almenn verkfræðistörf hjá VGK
    - 2005-2011: Framkvæmdastjóri hjá Brim hf.
    - 2011-2012: Forstjóri Norðurorku
    - 2012-2013: Forstjóri Jarðborana hf.
    - 2013-2015: Rekstrarráðgjöf, sjálfstætt starfandi
    - 2015- Framkvæmdastjóri Norðlenska matborðsins ehf.
  - o Hvenær kosinn í stjórn sjóðsins:
Fulltrúi SA. Varamaður frá ársfundi 2007, aðalmaður frá ársfundi 2011. Varaformaður stjórnar frá ársfundi 2015. Formaður stjórnar frá ársfundi 2016 til ársfundar 2017. Aðalmaður í stjórn frá ársfundi 2017.
  - o Önnur trúnaðarstörf, þ.á.m. stjórnarseta í öðrum félögum:
    - Formaður stjórnar Vaðlaheiðarganga hf.
    - Formaður stjórnar Orkeyjar ehf.
    - Stjórnarmaður í Landssambandi sláturleyfishafa
    - Stjórnarmaður í Menningarfélagi Akureyrar
    - Endurskoðunarnefnd Stapa lífeyrissjóðs
- Þórarinn Guðni Sverrisson, fæddur 1962
  - o Menntun: Búfræðingur frá Hvanneyri
  - o Aðalstarf: Formaður og framkvæmdastjóri Öldunnar stéttarfélags
  - o Starfsferilságrip:
    - 1978-2005: Ýmis störf við fiskvinnslu, sjómennsku, smíðar, landbúnaðarstörf og verksmiðjuvinnu
    - 1995- Bóndi meðfram annarri vinnu
    - 2005- Formaður og framkvæmdastjóri Öldunnar stéttarfélags
  - o Hvenær kosinn í stjórn sjóðsins:
Fulltrúi stéttarfélaga. Kjörinn varamaður í stjórn á ársfundi 2008. Kjörinn aðalmaður á ársfundi 2010. Formaður stjórnar frá ársfundi 2011 til ársfundar 2012. Vék úr stjórn á

Stjórnarháttayfirlýsing

ársfundi 2012 en var kjörinn aftur í stjórn á ársfundi 2014 og formaður stjórnar frá ársfundi 2015. Varaformaður stjórnar frá ársfundi 2016 til ársfundar 2017. Aðalmaður í stjórn frá ársfundi 2017.

- Önnur trúnaðarstörf, þ.á.m. stjórnarseta í öðrum félögum:
  - Formaður Öldunnar stéttarfélags
  - Stjórnarformaður Altomar ehf.
  - Stjórnarformaður Vöðla ehf.
  - Endurskoðunarnefnd Stapa lífeyrissjóðs

- Erla Jónsdóttir, fædd 1974
  - Menntun: B.Sc. í rekstrarfræðum frá Háskólanum á Akureyri
  - Aðalstarf: Fjármálastjóri FISK-Seafood ehf
  - Starfsferilságrip:
    - 1999: Aðalbókari hjá Skagstrendingi hf.
    - 1999-2005: Skrifstofustjóri Skagstrendings hf.
    - 2004- Í framkvæmdaráði FISK-Seafood ehf
    - 2005- Fjármálastjóri FISK-Seafood ehf.
    - 2012- Gæðastjóri FISK-Seafood ehf. (ásamt fjármálastjórn)
  - Hvenær kosin í stjórn sjóðsins:
    - Fulltrúi SA. Varamaður frá ársfundi 2014. Tók sæti sem aðalmaður nóvember sama ár, var kosin í aðalstjórn á ársfundi 2015. Varaformaður stjórnar frá ársfundi 2017.
  - Önnur trúnaðarstörf, þ.á.m. stjórnarseta í öðrum félögum:
    - Stjórnarmaður í Hólalaxi hf.
    - Stjórnarmaður í Náttúru Fiskirækt ehf.
    - Stjórnarmaður í Landssamtökum lífeyrissjóða
    - Endurskoðunarnefnd Stapa lífeyrissjóðs

- Huld Aðalbjarnardóttir, fædd 1968
  - Menntun: B.ed. frá KHÍ, LMI í stjórnun, próf sem viðurkenndur bókari.
  - Aðalstarf: Skrifstofu- og fjármálastjóri skrifstofu stéttarfélaganna á Húsavík
    - Starfságrip:
      - 1993: Vinna við ferðaþjónustu og fiskvinnslu með skóla
      - 1993-2000: Kennsla við grunnskóla og leikskóla
      - 2000-2008: Skólastjóri í grunnskóla
      - 2008-2013: Fræðslu- og menningarfulltrúi Norðurþings
      - 2013- Skrifstofu- og fjármálastjóri skrifstofu stéttarfélaganna, Húsavík
  - Hvenær kosin í stjórn sjóðsins:
    - Fulltrúi stéttarfélaga: Kjörin sem aðalmaður á ársfundi 2014. Formaður stjórnar frá ársfundi 2017.
  - Önnur trúnaðarstörf, þ.á.m. stjórnarseta í öðrum félögum
    - Stjórnarmaður í Landssamtökum lífeyrissjóða

- Kristín Halldórsdóttir, fædd 1966
  - Menntun: Diploma í rekstrar- og viðskiptafræði, mjólkurtækni- og mjólkurfræðingur, mjólkurfræðingur
  - Aðalstarf: Mjólkurbússtjóri MS á Akureyri
  - Starfsferilságrip:
    - 1986-1987: Kennsla við grunnskóla 1986-1987
    - 1987-2012: Starfandi í mjólkuriðnaði, lengst af í gæðamálum og stjórnun.
    - 2012- Mjólkurbússtjóri MS á Akureyri
  - Hvenær kosin í stjórn sjóðsins:

Stjórnarháttayfirlýsing

- Fulltrúi SA. Aðalmaður frá ársfundi 2014
- Önnur trúnaðarstörf, þ.á.m. stjórnarseta í öðrum félögum:
  - Stjórnarmaður í Samtökum atvinnurekenda á Akureyri
  - Nefndarmaður í framkvæmdanefnd Glerárkirkju
  - Fulltrúi SA í heilbrigðisnefnd Norðurlands eystra
  - Nefndarmaður í skólanefnd Verkmenntaskólans á Akureyri
  - Situr í Fagráði mjólkurðinaðarins

- Sverrir Mar Albertsson, fæddur 1958
  - Menntun: Stúdent frá Flensborgarskóla, nám í Læknadeild HÍ, fjölmiðlanám í Carleton University- School of Journalism, nám við HÍ í fjármálastjórn og verkefnastjórnun
  - Aðalstarf: Framkvæmdastjóri AFLs Starfsgreinafélags
  - Starfsferilságrip:
    - 1983-1990: Blaðamaður, fréttastjóri og ritstjóri hjá NT og Alþýðusambandi Íslands
    - 1990-1998: Sjálfstætt starfandi við verslun, útgáfu og fasteignasölu
    - 1998-2005: Sjómennska í Noregi og Danmörku
    - 2005- Framkvæmdastjóri AFLs Starfsgreinafélags
  - Hvenær kosinn í stjórn sjóðsins:
    - Fulltrúi stéttarféлага: Kjörinn varamaður á ársfundi 2013. Tók sæti sem aðalmaður í stjórn á árinu 2014. Kjörinn aðalmaður í stjórn á ársfundi 2015.
  - Önnur trúnaðarstörf, þ.á.m. stjórnarseta í öðrum félögum:
    - Stjórnarmaður í Útgáfufélagi Austurlands ehf.
    - Stjórnarmaður í Námsveri ehf.
    - Í miðstjórn ASÍ
    - Ýmis nefndarstörf á vegum AFLs, ASÍ og landssambanda ASÍ

- Tryggvi Jóhannsson, fæddur 1973
  - Menntun: Grunnskólapróf, ýmis starfstengd námskeið
  - Aðalstarf: Starfsmaður hjá Þrif og Ræstivörum
  - Starfsferilságrip:
    - 1995-2000: Bóndi
    - 2000-2005: Þjónustufulltrúi hjá ISS Ísland
    - 2005-2006: Öryggisvörður hjá Securitas
    - 2006- Starfsmaður hjá Þrif og Ræstivörur
  - Hvenær kosinn í stjórn sjóðsins:
    - Fulltrúi stéttarféлага: Kjörinn varamaður á ársfundi 2014 og aðalmaður á ársfundi 2015.
  - Önnur trúnaðarstörf, þ.á.m. stjórnarseta í öðrum félögum:
    - Formaður í stjórn Matvæla- og þjónustudeild Einingar-löju
    - Í stjórn Einingar-löju
    - Í trúnaðarráði Einingar-löju
    - Í samninganefnd Einingar-löju

- Valdimar Halldórsson, fæddur 1973
  - Menntun: Stúdentspróf frá Framahaldsskólanum á Húsavík. B.A. í hagfræði frá Háskóla Íslands, M.Sc. í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands
  - Aðalstarf: Framkvæmdastjóri Hvalasafnsins á Húsavík.
  - Starfsferilságrip:
    - 1999: Skipaafgreiðsla Húsavíkur, Fiskiðjusamlag Húsavíkur ofl sumarstörf
    - 2000: Fjárstýring, Íslandsbanki
    - 2000-2002: Þjóðhagsstofnun, þjóðhagsreikningar.

Stjórnarháttayfirlýsing

- 2002-2004: Hagstofa Íslands, þjóðhagsreikningar
- 2004-2008: Íslandsbanki/Glitnir, sérfræðingur í Greiningardeild
- 2008-2012: IFS Greining, Markó Partners, sérfræðingur
- 2012-2013: Atvinnuvegaráðuneytið, aðstoðarmaður ráðherra
- 2013-2016: H.F. Verðbréf, sérfræðingur
- Hvenær kosinn í stjórn sjóðsins:
Fulltrúi SA. aðalmaður frá ársfundi 2017.
- Önnur trúnaðarstörf, þ.á.m. stjórnarseta í öðrum félögum:
Stjórnarmaður í Íslenskum textíliðnaði hf. (Ístex)
Stjórnarmaður í Grand Hótel Mývatn ehf.
Stjórnarmaður í Húsavíkurstofu ses.
Varamaður í stjórn Mývatns ehf.

Endurskoðunarnefnd:

- Halla Bergþóra Halldórsdóttir, fædd 1966
  - Menntun: Cand oecon frá Háskóla Íslands, sérvið reikningshald og endurskoðun
  - Aðalstarf: Sviðsstjóri þjónustu- og fjármálasviðs Norðurorku hf.
  - Starfsferilságrip:
1990-1994: Landsbanki Íslands, sumarstörf með skóla
1994-1997: Eimskip á Akureyri, skrifstofustörf
2000-2004: PwC, uppgjör, skattframtöl og endurskoðun
2004-2007: Vörður tryggingafélag, forstöðumaður reikningshalds
2007-2012: Saga Capital, forstöðumaður fjármálasviðs
2012 : Sparisjóður Þórshafnar, tímabundin ráðning sem sparisjóðsstjóri
2012-2014: PwC, rekstrarstjórnun, uppgjörsvinna og endurskoðun
2014-: Norðurorka, sviðsstjóri þjónustu- og fjármála
  - Önnur trúnaðarstörf:
Endurskoðunarnefnd Sparisjóðs Þórshafnar 2010-2012
Stjórnarmaður í Ásprent Stíl ehf.
Varaformaður stjórnar í Netorku hf.
Stjórnarformaður í Vistorku hf.
- Ágúst Torfi Hauksson, fæddur 1974 (sjá hér að ofan)
- Þórarinn Guðni Sverrisson, fæddur 1962 (sjá hér að ofan)

Stjórnendur:

- Jóhann Steinar Jóhannsson, fæddur 1982
  - Menntun: Stúdent frá Verkmenntaskólanum á Akureyri af Viðskipta- og hagfræðabraut, B.Sc. í viðskiptafræði frá Háskólanum í Reykjavík og M.Sc. í viðskiptafræði frá háskólanum í Lund í Svíþjóð.
  - Aðalstarf: Framkvæmdastjóri Stapa lífeyrissjóðs.
  - Starfsferilságrip:
2005-2007: Áhættu- og fjárstýring hjá Straumi fjárfestingarbanka hf.
2006-2007: Stundakennari við Háskólann í Reykjavík
2007-2008: Markaðsviðskipti hjá Stoðum hf.
2008-2011: Fjárfestingar og eignastýring hjá Tryggingamiðstöðinni hf.
2012-2016: Sjóðstjóri hjá Stapa lífeyrissjóði
2016-2017: Framkvæmdastjóri ÍV sjóða hf.
2017- Framkvæmdastjóri Stapa lífeyrissjóðs
  - Önnur trúnaðarstörf, þ.á.m. stjórnarseta í öðrum félögum:
Stjórnarmaður í Bakkastakk slhf. (stjórnarlaun renna til Stapa lífeyrissjóðs)

Stjórnarháttayfirlýsing

Situr í fastanefnd á vegum Landsamtaka lífeyrissjóða um fjárfestingaumhverfi lífeyrissjóða (ekki er greitt fyrir nefndarsetuna)

- Jóna Finndís Jónsdóttir, fædd 1974
  - Menntun: Stúdent frá MA, B.Sc. í Jarðeðlisfræði frá Háskóla Íslands, M.Sc. í umhverfis og vatnaverkræði frá Háskólanum í Austin, Texas í Bandaríkjunum, Phd. í vatnaverkræði frá Háskólanum í Lundi í Svíþjóð.
Próf í verðbréfavíðskiptum.
  - Aðalstarf: Áhættustjóri Stapa lífeyrissjóðs
  - Starfsferilságrip:
1996-1998: Mælingar og úrvinnsla hjá Vatnamælingum Orkustofnunnar (með skóla)
1998-2000: Aðstoð við rannsóknir hjá CRWR, við Háskólann í Texas (með skóla)
2000-2007: Fagstjóri hjá Vatnamælingum Orkustofnunar
2007-2012: Sjóðstjóri hjá Stapa lífeyrissjóði
2012- Áhættustjóri hjá Stapa lífeyrissjóði
  - Önnur trúnaðarstörf, þ.á.m. stjórnarseta í öðrum félögum:
Starfsmaður á ekki sæti í nefndum eða stjórnnum

- Arne Vagn Olsen, fæddur 1972
  - Menntun: Stúdent frá MR, B.Sc. í sjávarútvegsfræði frá Háskólanum á Akureyri, MBA frá Copenhagen Business School, Danmörku.
Próf í verðbréfavíðskiptum.
  - Aðalstarf: Fjárfestingastjóri Stapa lífeyrissjóðs
  - Starfsferilságrip:
1997-1998: Vinnslustjóri Útgerðarfélags Akureyringa hf.
1998-1999: Markaðsstjóri Útgerðarfélags Akureyringa hf
1999-2003: Sjóðstjóri hjá Íslenskum verðbréfum hf
2005-2012: Forstöðumaður markaðs- og sölusviðs Íslenskra verðbréfa hf
2012- Fjárfestingarstjóri Stapa lífeyrissjóðs
  - Önnur trúnaðarstörf, þ.á.m. stjórnarseta í öðrum félögum:
Fjárfestingaráð SÍA II slhf. (ráðslaun renna til Stapa lífeyrissjóðs)
Fjárfestingaráð SÍA III slhf. (ráðslaun renna til Stapa lífeyrissjóðs)

Viðauki 1: Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Stapi lífeyrissjóður telst til eininga tengdum almannahagsmunum, sbr. lög nr. 3/2006 um ársreikninga og getur því í skýrslu stjórnar upplýsinga sem nauðsynlegar eru til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif sjóðsins í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál í samræmi við gr. 66. d sömu laga. Jafnframt er gert grein fyrir stefnu sjóðsins í mannréttindamálum og hvernig félagið spornar við spillingar- og mútumálum.

Viðskiptalíkan

Stapi lífeyrissjóður er lífeyrissjóður fyrir launamenn á almennum vinnumarkaði á svæðinu frá Hornafirði til Hrutafjarðar. Hjá sjóðnum starfa 17 starfsmenn á starfsstöðvum á Akureyri og Neskaupstað. Sjóðurinn sjóðurinn starfar á grundvelli laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og hefur til þess fullt starfsleyfi. Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir sínar. Þannig móttækur sjóðurinn iðgjöld sjóðfélaga, ávaxtar þau og greiðir út elli-, örorku-, maka- og barnalífeyri.

Stefna sjóðsins í samfélagsmálum

Í því skyni að stuðla að góðum stjórnarhættum og m.a. sporna við spillingar- og mútumálum í tengslum við starfsemi sjóðsins er m.a. byggt á eftirfarandi:

- Starfsreglur stjórnar Stapa, samþykktar af stjórn í janúar 2017
- Verklagsreglur um viðskipti stjórnarmanna og starfsmanna með fjármálagerninga, samþykktar af stjórn í janúar 2015
- Siðareglur fyrir Stapa lífeyrissjóð, samþykktar af stjórn í september 2011
- Reglur fyrir Fjárfestingaráð Stapa lífeyrissjóð, samþykktar af stjórn í mars 2016
- Reglur Stapa lífeyrissjóðs um heimildir stafsmanna og áritanir, samþykktar af stjórn í september 2013
- Reglur um upplýsingagjöf til stjórnar, samþykktar af stjórn í nóvember 2017
- Reglur um frávíkaskrár, samþykktar af stjórn í febrúar 2009
- Reglur Stapa lífeyrissjóðs um varnir gegn peningabætti, samþykktar af stjórn í júní 2017
- Fjárfestingaferill, samþykktur í stjórn í maí 2016
- Ferli vegna bókhalds, samþykkt í stjórn í júní 2017
- Ferli við skráningu iðgjalda og greiðslna, samþykkt í stjórn í nóvember 2017
- Verklagsreglur um lykilstarfsmenn, samþykktar af stjórn í september 2012
- Áhættustefna, samþykkt í stjórn í maí 2017
- Leiðbeiningar og stefnumið um stjórnarhætti, fyrirvar og félagslega ábyrgar fjárfestingar, samþykktar af stjórn í nóvember 2015
- Starfsmannastefna, samþykkt í stjórn í janúar 2018

Sjóðurinn er ekki aðili að reglum Sameinuðu þjóðanna um ábyrgar fjárfestingar (e. UN Principles for Responsible Investments) en notar m.a. slíkar reglur til að meta hegðun fyrirtækja sem sjóðurinn fjárfestir í m.t.t. samfélagslegra þátta.

Stapi er stofnaðili að íslenskum samtökum um ábyrgðar fjárfestingar, IcelandSIF, sem stofnuð voru á árinu 2017. Tilgangur samtakanna er að efla þekkingu fjárfesta á aðferðafræði sjálfbærra og ábyrgra fjárfestinga og auka umræður um ábyrgar og sjálfbærar fjárfestingar. Sjóðurinn er einn af 23 stofnaðilum sem tók þátt í stofnun samtakanna en á meðal stofnaðila eru fjármálafyrirtæki, lífeyrissjóðir og tryggingafélög. Stjórn og starfsmenn Stapa eru vörsluaðilar lífeyrisparnaðar sjóðfélaga og ber að standa vörð um hagsmuni þeirra og hafa þá að leiðarljósi í störfum sínum. Í því er meðal annars fólgin sú krafa að sjóðurinn stuðli að því að bestu faglegu viðmið um stjórnarhætti séu í heiðri höfð hjá þeim fyrirtækjum þar sem sjóðurinn fjárfestir eða felur eignastýringu fyrir hönd sjóðsins. Með aðild að IcelandSIF stefnir Stapi að því að verða virkur þátttakandi í umræðu um stjórnarhætti og ábyrgt fyrirvar.

Í reglum sjóðsins, fjárfestingastefnu, áhættustefnu og reglubundnum skýrslum til stjórnar sjóðsins er fjallað með skipulegum hætti um ýmsa áhættuþætti í rekstri sjóðsins. Þá innihélt fjárfestingastefna sjóðsins vegna ársins 2018 umfjöllun um siðferðisleg viðmið í fjárfestingum sjóðsins í fyrsta skipti.

Starfsmannamál

Nýlega samþykkti stjórn sjóðsins fyrstu starfsmannastefnu sjóðsins. Þar kemur fram að Stapi leggi áherslu á starfsánægju, gott starfsumhverfi, markvissa fræðslu og þjálfun. Stefnan tiltekur einnig að starfsmenn sjóðsins eru metnir að verðleikum, óháð kynferði, aldri, þjóðerni eða trú. Það er markmið sjóðsins að allir starfsmenn njóti sömu virðingar og hafi jöfn tækifæri til starfa, launa, umbunar, starfsþjálfunar og aðstöðu.

Stapi leitast við að hafa starfsumhverfi, tæki og aðbúnað með bestum hætti á hverjum tíma og tryggja öryggi starfsfólks í vinnu. Sjóðurinn metur reglulega þörf á endurnýjun búnaðar og aðstöðu starfsfólks. Stefna Stapa er að stuðla að heilsusamlegu líferni starfsfólks, bæði andlegu og líkamlegu og styrkir starfsfólk til líkamsræktar með fjárframlagi.

Í desember sl. framkvæmdi sjóðurinn starfsánægjukönnun til að fylgja eftir framkvæmd starfsmannastefnu og ákvarða áherslur í starfsmannamálum. Stefnt er að því að endurtaka starfsánægjukönnunina með reglulegu millibili til að eiga kost á því að grípa inn í óheillavænlega þróun á upplifun starfsmanna af vinnustað sínum.

Umhverfismál

Stapi hefur tekið í notkun miðlægan aðgangsstýrða prentlausn með það að markmiði að draga úr pappírnotkun sjóðsins. Þá miðar sjóðurinn að því að koma raftækjum sem ekki eru lengur í notkun sjóðsins í endurnýtingu eða endurvinnslu. Lögð er áhersla á að lágmarka og flokka úrgang sem fellur til í starfsemi sjóðsins.